

สารนิพนธ์

เรื่อง รอยชาพยากรณ์

โดย

นางสาวธัญวรรณ สิทธิอังกูร

รหัสนักศึกษา 05590614

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	รอยชาพยากรณ์
ผู้เขียน	นางสาวธัญวรรณ สิทธิอังกูร
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาทยา อยู่คง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง รอยชาพยากรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โอบาของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย และศึกษาการเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โอบา ดำเนินการโดยใช้แนวคิดสังคมศาสตร์ดังนี้ แนวคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามชาติเพื่อศึกษาวิธีการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โอบาและแนวคิดเรื่องสัญวิทยา นำมาวิเคราะห์ประกอบกับหลักการวิเคราะห์รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โอบา

ผลการศึกษาพบว่า การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โอบาของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย แต่เดิมเป็นการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติโดยผ่านการอพยพย้ายถิ่นของชาวจีนโพ้นทะเลและชาวจีนแต่จิว การค้าและการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวจีนกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเดิมของชุมชนนั้นๆ ต่อมาศาสตร์พยากรณ์โอบาของประเทศจีนได้มีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนสื่อมากมายได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ เป็นต้น ส่งผลให้ศาสตร์พยากรณ์โอบาของประเทศจีนเป็นที่รู้จักในสังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การเคลื่อนย้ายข้ามชาติยังส่งผลต่อการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โอบาซึ่งมีการพัฒนา โดยมีการผลิตการ์ดโอบาขึ้นมาใช้ประกอบการพยากรณ์เพื่อให้เข้าใจความหมายของรูปสัญลักษณ์ต่างๆ อย่างรวดเร็วซึ่งการ์ดโอบาจะมีรูปสัญลักษณ์ที่สวยงามแตกต่างกันไป

คำสำคัญ: ศาสตร์พยากรณ์โอบา, การเคลื่อนย้ายข้ามชาติ, สัญวิทยา, รูปสัญลักษณ์

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “รอยชาพยากรณ์” เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450112 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY) สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2562

สารนิพนธ์นี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาดยา อยู่คง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ฉัตรวรรณ สิทธิอังกูร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ.....	ช
สารบัญรูปภาพ (ต่อ).....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	4
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	5
1.7 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	6
1.8 แผนการดำเนินงาน.....	6
1.9 แผนการเขียนเนื้อหางานวิจัย.....	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์.....	10
2.1.1 แนวคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติ.....	10
2.1.2 แนวคิดเรื่องสัญวิทยา.....	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์.....	28
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ.....	31
3.1 ข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ.....	31
3.1.1 ประวัติความเป็นมาของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ.....	31
3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยาบาล.....	32
3.1.3 วิธีการชงน้ำชาสำหรับใช้ประกอบพิธีกรรม.....	36
3.2 ประเภทสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ.....	36
3.2.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต.....	37
3.2.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นตัวเลข.....	37
3.2.3 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ.....	37
3.3 วิธีการอ่านคำพยาบาล.....	37
3.3.1 หลักในการอ่านตำแหน่งของรูปสัญลักษณ์ต่างๆในถ้วยชา.....	38
3.4 ลักษณะทั่วไปของหมอดูใบชา.....	40
3.4.1 ลักษณะการแต่งกายของหมอดูใบชา.....	40
3.4.2 ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อม.....	42
3.4.3 ลักษณะการสร้างความน่าเชื่อถือในพิธีกรรม.....	42
3.5 สรุปท้ายบท.....	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	44
4.1 แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ ของ Arjun Appadurai.....	44
4.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	46
4.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติจากประเทศจีนสู่ประเทศไทย.....	46
4.2.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติจากประเทศจีนสู่ประเทศออสเตรเลีย.....	48
4.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	49
4.3.1 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย.....	49
4.3.2 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย.....	49
4.3.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย.....	51
4.4 สรุปท้ายบท.....	54
บทที่ 5 การเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	55
5.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	55
5.1.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล.....	56
5.1.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล.....	57
5.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์.....	58
5.2.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นมงคล.....	58
5.2.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เป็นมงคล.....	59
5.3 วิเคราะห์รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ตามหลักสัญลักษณ์.....	60
5.3.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต.....	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวเลข.....	61
5.3.3 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ.....	61
5.4 สรุปท้ายบท.....	62
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	63
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	63
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	63
6.3 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	68

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1.....	29
ภาพที่ 2 แสดงกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2.....	30
ภาพที่ 3 ชาประเภท Loose Tea.....	32
ภาพที่ 4 ชาประเภท Loose Tea ของ Twinings.....	33
ภาพที่ 5 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์ใบชาโดยเฉพาะแบบที่หนึ่ง.....	33
ภาพที่ 6 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์ใบชาโดยเฉพาะแบบที่สอง.....	34
ภาพที่ 7 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์ใบชาโดยเฉพาะแบบที่สาม.....	34
ภาพที่ 8 ตัวอย่างของช้อนชงชาแบบที่หนึ่ง.....	35
ภาพที่ 9 ตัวอย่างของช้อนชงชาแบบที่สอง.....	35
ภาพที่ 10 ตำแหน่งรูปสัญลักษณ์บนถ้วยชา.....	38
ภาพที่ 11 หลักในการค่านายจากศาสตร์พยากรณ์ใบชาแบบสากล.....	39
ภาพที่ 12 หลักในการอ่านค่านายของศาสตร์พยากรณ์ใบชาในถ้วยชา.....	39
ภาพที่ 13 การแต่งกายของหมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติสกุล.....	41
ภาพที่ 14 การแต่งกายของหมอดูใบชาประเทศออสเตรเลีย Karin.....	41
ภาพที่ 15 การจัดสภาพแวดล้อมประกอบพิธีกรรมของหมอดูใบชา.....	42
ภาพที่ 16 หมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติสกุล.....	47
ภาพที่ 17 Facebook Page ของ หมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติสกุล.....	47

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 18 หมอคูโบชาประเทศออสเตรเลีย Karin.....	48
ภาพที่ 19 เว็บไซต์ส่วนตัวของหมอคูโบชา Karin.....	49
ภาพที่ 20 รูปแบบการ์ดใบชาแบบวงกลมของหมอคูโบชาประเทศไทย.....	50
ภาพที่ 21 รูปแบบการ์ดใบชาแบบสี่เหลี่ยมของหมอคูโบชาประเทศไทย.....	51
ภาพที่ 22 รูปแบบการ์ดใบชาแบบที่หนึ่งของหมอคูโบชาประเทศออสเตรเลีย.....	52
ภาพที่ 23 รูปแบบการ์ดใบชาแบบที่สองของหมอคูโบชาประเทศออสเตรเลีย.....	52
ภาพที่ 24 ตัวอย่างการทำนายแบบใหม่แบบที่หนึ่งของหมอ Karin.....	53
ภาพที่ 25 ตัวอย่างการทำนายแบบใหม่แบบที่สองของหมอ Karin.....	53

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล.....	56
ตารางที่ 2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล.....	57
ตารางที่ 3 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายเป็นมงคล.....	58
ตารางที่ 4 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายไม่เป็นมงคล.....	59

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

หากน้ำ คือ เครื่องดื่มชนิดแรกของโลก น้ำชา ก็อาจถือได้ว่าเป็นเครื่องดื่มผสมชนิดแรกที่มีมนุษย์ค้นพบด้วยความบังเอิญ จากวันที่ใบไม้ตกลงไปในหม้อต้มน้ำดื่มของจักรพรรดิฉินเมื่อ 4,000 กว่าปีก่อน ทุกวันนี้ชา ก็ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้คนกว่าค่อนโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 20 นี้ ชา ไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องดื่มยอดนิยมเท่านั้น แต่ยังคงกลายเป็นส่วนผสมหลักในของกินและของใช้ที่มีวางขายกันเกลื่อนเมือง และเพราะว่าชาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตเรามากกว่าการเป็นเครื่องดื่ม การทำความรู้จักกับชาให้ลึกซึ้งน่าจะทำให้เราเข้าใจวิถีทางแห่งชา อันเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตของเราอย่างแนบแน่นมาหลายปี (อุษณีย์ ประวัง, 2548 : Tea after time ชานอกเวลา) นอกจากชาจะเป็นเครื่องดื่มที่มีบทบาททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคที่ชื่นชอบการดื่มชาในสังคมแล้ว ช่วงเวลาเดียวกันนั้นชายังได้รับความนิยมในกลุ่มหมอดูด้วย ในกลุ่มหมอดูจะเรียกว่า ศาสตร์พยากรณ์ใบชา หรือ “Tasseography” หรือ “Tasseomancy” หรือ “Teomancy” ซึ่งคำว่า tasse หรือ tass มีรากศัพท์มาจากภาษาอาหรับ หมายถึง ถ้วยใบเล็กๆ และคำว่า mancy มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก หมายถึง การพยากรณ์ (Patti Wigington, 2019 : ออนไลน์)

ศาสตร์พยากรณ์ใบชาถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่สมัยจีนยุคโบราณผ่านการฝึกฝนโดยพระสงฆ์ในวัดฉินแห่งหนึ่ง หลังจากที่พระสงฆ์ต้มน้ำชาในพิธีการจากถ้วยน้ำชารูปประขังแล้ว พระสงฆ์จะอ่านคำทำนายจากรอยน้ำชาซึ่งเกิดจากกากใบชาที่หลงเหลืออยู่ในถ้วยน้ำชา รอยน้ำชาจากกากใบชาที่หลงเหลืออยู่ในถ้วยน้ำชาจะปรากฏขึ้นเป็นสัญลักษณ์รูปภาพต่างๆมากมาย เช่น ตัวอักษร ตัวเลข สัตว์ ท้องฟ้า ดวงอาทิตย์ ดวงดาว พระจันทร์ และสัญลักษณ์อื่นๆ (Obubu Interns, 2016 : ออนไลน์) นอกจากนี้ศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศจีนยังได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาและความเชื่อของชาวจีนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในหลักแห่งธรรมชาติและหลักแห่งจริยธรรมในการดำเนินชีวิต รากฐานที่สำคัญของปรัชญาจีน คือ การที่มนุษย์และจักรวาลมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน มีความผูกพันกันอย่างแนบแน่น มีลักษณะเป็นเอกภาพระหว่างมนุษย์ โลก และสวรรค์ ซึ่งระบบความเชื่อของชาวจีนมีการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อดั้งเดิมและหลักธรรมเนืองในลัทธิและศาสนาต่างๆ ทั้ง

ความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเกี่ยวกับการเคารพบรรพบุรุษ ลัทธิหยินหยาง หลักปรัชญาขงจื้อ วิถีความเชื่อแห่งเต๋า รวมทั้งหลักธรรมในพุทธศาสนาทยอยหลอมเข้าด้วยกันเป็นระบบความเชื่อเฉพาะของชาวจีนส่งผลให้ลักษณะของความเชื่อและการถือโชคลางของชาวจีนเป็นรูปแบบของความเชื่อต่อเนื่องในทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยไม่ต้องการอธิบายเหตุผลหรือการพิสูจน์ในเชิงวิทยาศาสตร์หรือการวิเคราะห์ในเชิงตรรกวิทยาใดๆทั้งสิ้น ซึ่งความเชื่อและการถือโชคลางได้พัฒนาจากนามธรรมมาสู่ระบบสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี นาฏศิลป์ การละเล่น รวมทั้งวรรณกรรมมุขปาฐะของชนชาติต่างๆ และนอกจากนี้ชาวจีนมีรูปสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงระบบความเชื่อและการถือโชคลางที่โดดเด่นและน่าสนใจแตกต่างกันออกไป เนื่องจากชาวจีนจะให้ความสำคัญกับการอวยพรและความเป็นสิริมงคลของชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เห็นได้จากการที่ชาวจีนจะนิยมดูดวงจู้ยี้ เสี่ยงเซียมซี หรือ การเข้าสำนักดูดวงเงินต่างๆ เพื่อให้หมอดูแนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิตหรือดูฤกษ์ยามยามดีของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จากขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี พิธีกรรมในชีวิตทั้งหมดของชาวจีนล้วนประกอบด้วยการให้คำอวยพรและการมอบสิ่งของที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคลเพื่อความมุ่งหวังในชีวิตที่สุขสมบูรณ์ (นางโสภามิ่งสุข, 2545 : ออนไลน์)

ไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดว่าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เริ่มเข้ามาสู่ประเทศจีนได้อย่างไร แต่ภายหลังศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนได้แพร่กระจายไปในสังคมประเทศต่างๆ ทั่วโลก ปัจจุบันหมอดูโหราศาสตร์ได้ถือกำเนิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ และนำเอาศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนมาใช้ในการทำนายโชคชะตาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กล่าวได้ว่าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนนั้นมีการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่เคยเสื่อมถอยและหายไป แม้ว่าปัจจุบันศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนจะไม่ค่อยได้รับความนิยมมากเท่ากับการเสี่ยงเซียมซี หรือ การดูดวงจู้ยี้ เนื่องจากต้องมีการฝึกฝนทักษะการตีความสัญลักษณ์จากการทำนายและการมองเห็นรูปภาพสัญลักษณ์ต่างๆ จากกากโหราศาสตร์เหล่านี้จำเป็นต้องใช้สมาธิอย่างสูง เพราะ สัญลักษณ์รูปภาพต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นไม่ได้สื่อความหมายโดยตรงแต่แฝงไว้ด้วยความหมายเบี่ยงลึก การเกิดขึ้นของรอยต่อต่างๆ เป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นการตีความของสัญลักษณ์ตามหลักของ Tassology จึงต้องวิเคราะห์ให้ลึกซึ้ง หลักการสำคัญจึงอยู่ที่การเข้าใจถึงความหมายซึ่งซ่อนเร้นอยู่ภายใต้รูปสัญลักษณ์จากรอยน้ำชา (อุษณีย์ ประวัง, 2548 : Tea after time ชานอกเวลา)

ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาเทคโนโลยีของสื่อได้เข้ามามีอิทธิพลในสังคมประเทศต่างๆ ส่งผลต่อการเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ในระยะเวลาดังกล่าวคือ ผลกระทบทางวัฒนธรรม

จากกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่หลายแขนงเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้ความเข้มข้นของการติดต่อสื่อสารมีมากยิ่งขึ้น และในท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายนี้ส่งผลกระทบต่อสังคมในการการเคลื่อนไหวถ่ายเทแลกเปลี่ยนความรู้และวิถีชีวิต ซึ่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้การเผยแพร่ศาสตร์พยาบาลวิชาชีพแตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ในอดีตศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีนจะมีการสืบทอดหลายชั่วอายุคน ต่อมาศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีนสืบทอดผ่านการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของหมอดูไชชาที่เป็นชาวจีนโพ้นทะเลหรือชาวจีนแต่กำเนิดและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในสังคมประเทศต่างๆ ผ่านทางการค้า เป็นต้น แต่ในปัจจุบันศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีนมีการสืบทอดผ่านสื่อต่างๆ มากมาย เช่น บทความ หนังสือ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ส่งผลให้ผู้คนทั่วโลกได้รู้จักศาสตร์พยาบาลวิชาชีพและสามารถศึกษาศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีนง่ายมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพที่มีต้นแบบจากประเทศจีนมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพที่มีต้นแบบจากประเทศจีนนั้นมีมากมายทำให้หมอดูไชชาในปัจจุบันคิดค้นวิธีการตีความหมายจากรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพอย่างรวดเร็ว จึงมีการผลิตการ์ดที่รวบรวมรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งเรียกว่า “การ์ดไชชา” เพื่อใช้ประกอบการทำนาย ซึ่งการ์ดไชชาเกิดจากการนำรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนำมารวมกันทำให้เกิดรูปสัญลักษณ์และความหมายใหม่ ทำให้รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบดั้งเดิมที่มีจำนวนมากถูกรลดทอนลง ทั้งนี้การ์ดไชชาที่ถูกผลิตขึ้นจะมีรูปแบบของรูปสัญลักษณ์ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไปตามแต่ละประเทศด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพที่มีการเคลื่อนย้ายอย่างไรบ้างและศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพที่มีต้นกำเนิดจากประเทศจีน โดยผู้วิจัยจะเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพในประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพจากประเทศจีนสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย
- 1.2.2 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ได้ความรู้เรื่อง การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ
- 1.3.2 ได้ความรู้เรื่องการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ
- 1.3.3 ได้ฝึกทักษะการค้นคว้าข้อมูล การอ่าน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำแนวความคิดมาประยุกต์ใช้

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” มีขอบเขตการศึกษาเรื่องรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพ เนื่องจากรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพพอสังเขป โดยมีการแบ่งกลุ่มรูปสัญลักษณ์และความหมายเพื่อศึกษาตามหลักสัณยวิทยา ดังต่อไปนี้

1.4.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิม

1.4.1.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล

1.4.1.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

1.4.2 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่

1.4.2.1 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายเป็นมงคล

1.4.2.2 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” มีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.51 การเก็บข้อมูล

ในงานวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาศาสตร์พยาบาลวิชาชีพจากเอกสารต่างๆ และเว็บ Youtube ในสื่อออนไลน์ ซึ่งข้อมูลที่จะเก็บมีดังต่อไปนี้

- ประวัติความเป็นมาของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์
- หลักในการพยากรณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์
- รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์
- วิธีการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายจากภาพโหราศาสตร์ของหมอดูโหราศาสตร์ โดยศึกษาจากเว็บไซต์ Youtube

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อ่านวิเคราะห์โดยใช้แผนภาพกรอบแนวความคิด

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติ หรือ Transnationalism คือ ปรากฏการณ์ทางสังคมที่กลุ่มคนต่างติดต่อเชื่อมโยงผ่านความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ซึ่งมีได้จำกัดอยู่ภายในดินแดนของรัฐชาติใด แต่ติดต่อเชื่อมโยงข้ามอาณาเขตของรัฐชาติสมัยใหม่

1.6.2 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนสื่อ (Mediascapes) คือ ภาพลักษณ์ของความจริงถูกสร้างขึ้นและถูกเผยแพร่ออกไปมากมายโดยหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ พรมแดนสื่อทำให้เรื่องราวของผู้คนจากที่ต่างๆทั่วโลกเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และทำให้คนท้องถิ่นมีโอกาสเผยแพร่เรื่องราวของตัวเองได้อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

1.6.3 วัฒนธรรมลูกผสม (Cultural Hybridization) เป็นวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานจนยากเกินกว่าจะแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้ วัฒนธรรมประเภทนี้มักเกิดขึ้นเสมอหากมีการไปมาหาสู่กันรวมทั้งเมื่อมีการติดต่อสื่อสารแบบบรอดแบนด์ ถ้อยทีถ้อยอาศัย และกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมของทุกชาติในโลกนี้ก่อกำเนิดขึ้นจากการหุบยืมแลกเปลี่ยนกันทั้งสิ้น

1.6.4 สัณนิเวทวิทยา (Semiology) หรือ สัณนิเวทศาสตร์ (Semiotics) คือ ศาสตร์ที่ทำการศึกษางานของสัญลักษณ์ (sign) และทำการสำรวจกระบวนการที่ได้มาซึ่งความหมาย (signification) ภายในกระบวนการนี้ สัญลักษณ์มีส่วนประกอบที่สำคัญสองส่วน คือ รูปสัญลักษณ์ (Signifier) และความหมายสัญลักษณ์ (signified)

1.9 แผนการเขียนเนื้อหางานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” มีเนื้อหารวม 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ที่มาและความสำคัญปัญหาของการวิจัย
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- 1.4 ขอบเขตการศึกษารวิจัย
- 1.5 วิธีการศึกษารวิจัย
- 1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ
- 1.7 ขั้นตอนในการดำเนินงาน
- 1.8 แผนการดำเนินงาน
- 1.9 แผนการเขียนเนื้อหางานวิจัย

บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิดทางสังคมศาสตร์และงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

- 2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์
 - 2.1.1 แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของ Arjun Appadurai
 - 2.1.2 แนวความคิดสัญวิทยา
- 2.2 งานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ
 - 2.2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสัญวิทยา
- 2.3 กรอบการศึกษารวิเคราะห์

บทที่ 3 ลักษณะของศาสตร์พยากรณ์โหราและการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหรา

3.1 ข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยากรณ์โหรา

3.1.1 ประวัติความเป็นมาของศาสตร์พยากรณ์โหรา

3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์

3.1.3 วิธีการขงน้ำชาสำหรับใช้ประกอบพิธีกรรม

3.2 ประเภทของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหรา

3.2.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

3.2.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นตัวเลข

3.2.3 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ

3.3 วิธีการอ่านคำพยากรณ์จากเศษโหรา

3.3.1 หลักในการอ่านตำแหน่งของเศษโหราในถ้วยชา

3.4 ลักษณะทั่วไปของหมอดูโหรา

3.4.1 ลักษณะการแต่งกายของหมอดูโหรา

3.4.2 ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อม

3.4.3 ลักษณะการสร้างความน่าเชื่อถือในพิธีกรรม

3.5 สรุปท้ายบท

บทที่ 4 การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหรา

4.1 แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ ของ Arjun Appadurai

4.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนชาติพันธุ์ของศาสตร์พยากรณ์โหรา

4.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติจากประเทศจีนสู่ประเทศไทย

4.2.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติจากประเทศจีนสู่ประเทศออสเตรเลีย

4.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

4.3.1 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน

4.3.2 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ประเทศไทย

4.3.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศออสเตรเลีย

4.4 สรุปท้ายบท

บทที่ 5 การเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

5.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

5.1.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล

5.1.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

5.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

5.2.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นมงคล

5.2.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เป็นมงคล

5.3 วิเคราะห์รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ตามหลักสัญลักษณ์วิทยา

5.3.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

5.3.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวเลข

5.3.3 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ

5.4 สรุปท้ายบท

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

6.3 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” ผู้วิจัยได้ศึกษาบทความและงานที่เกี่ยวข้องโดยยึดแนวความคิดและบทความที่เกี่ยวข้องเป็นตัวตั้ง และใช้ข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องเป็นเอกสารประกอบการค้นคว้า สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์

- แนวความคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ
- แนวความคิดเรื่องสัญวิทยา

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์

2.1.1 แนวคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติ

ดร.นฤพนธ์ ต้วงวิเศษ (ไม่ปรากฏปี) เขียนบทความ “Transnationalism” ได้อธิบายถึงการข้ามพรมแดนรัฐชาติ หรือ Transnationalism ไว้ว่า เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่กลุ่มคนต่างติดต่อเชื่อมโยงผ่านความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ซึ่งมีได้จำกัดอยู่ภายในดินแดนของรัฐชาติใด แต่ติดต่อเชื่อมโยงข้ามอาณาเขตของรัฐชาติสมัยใหม่ เทคโนโลยีในคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะการขนส่งและการสื่อสาร เช่น เครื่องบิน โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอ ทำให้โลกติดต่อสัมพันธ์กันอย่างเข้มข้น โลกจึงเต็มไปด้วยการหลั่งไหลของผู้คน ภาพลักษณ์ และวัตถุ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อข้ามพรมแดนและทำให้เกิดข้อถกเถียงใหม่เกี่ยวกับผลกระทบของสินค้า สื่อ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของโลก ซึ่งมีการอพยพย้ายเข้า ย้ายออกของผู้คนภายในรัฐชาติ ความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยงร้อยรัดเข้าด้วยกันที่เกิดขึ้นกับโลก คือ การหลั่งไหลทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดน ซึ่งการศึกษาทางมานุษยวิทยาอาจเรียกว่า ลักษณะข้ามพรมแดนรัฐชาติ (transnationalism)

ลักษณะข้ามพรมแดนรัฐชาติ (transnationalism) มี 5 ลักษณะ คือ

1. พรมแดนรัฐชาติ (Ethnoscapes) เกิดการเคลื่อนไหวของผู้คน เช่น นักท่องเที่ยว คนอพยพ คนถูกเนรเทศ คนย้ายถิ่นอาศัย และคนทำงาน คนอพยพและคนทำงานในที่นี่เกิดขึ้นมากในโลกที่สาม ซึ่งมีแรงงานจำนวนมากย้ายถิ่นไปทำงานในโลกที่หนึ่ง การอพยพแรงงานนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของมวลชนจำนวนมาก ประเทศอเมริกาและประเทศในยุโรปจะกลายเป็นตัวแบบให้กับโลกที่สาม

2. พรมแดนเทคโนโลยี (Technoscapes) เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารหลังไหลโดยบริษัทการค้าต่างๆ กิจการพาณิชย์เกิดขึ้นในหลายประเทศ เช่น บริษัทผลิตเหล็กในลิเบียอาจได้รับความสนใจจากอินเดีย รัสเซีย จีนหรือ ญี่ปุ่น

3. พรมแดนการเงิน (Finanscapes) มีการหลังไหลของเงินตราจำนวนมากในตลาดการค้าการลงทุน การเคลื่อนไหวของเงินตรากลายเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดขอบเขต เพราะนายทุนต้องการผลกำไรมากโดยต้องติดต่อกับต่างประเทศ มีใช้ลงทุนในประเทศอย่างเดียว สิ่งนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งชนิดใหม่ เช่น ชาวออสเตรเลียไม่พอใจชาวญี่ปุ่นที่มาซื้อเมืองของพวกเขา หรือ ชาวบอมเบย์กังวลเกี่ยวกับเมืองที่เขาอาศัยว่าจะถูกชาวอาหรับจากเปอร์เซียยึดครอง

4. พรมแดนสื่อ (Mediascapes) ภาพลักษณ์ของความจริงถูกสร้างขึ้นและถูกเผยแพร่ออกไปมากมายโดยหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ พรมแดนสื่อทำให้เรื่องราวของผู้คนจากที่ต่างๆทั่วโลกเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และทำให้คนท้องถิ่นมีโอกาสเผยแพร่เรื่องราวของตัวเองได้อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

5. พรมแดนความคิด (Ideoscapes) รัฐชาติได้สร้างความคิดขึ้นมา ความคิดที่ถูกสร้างส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความรุ่งเรือง ความเจริญก้าวหน้า อีสรภาพ ภราดรภาพ สิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นเอกราช ความคิดเหล่านี้มีการต่อสู้แข่งขันกันในภูมิภาคยุโรป อเมริกา และส่วนต่างๆของโลก

วิทวัส ขุนหนู และ ประสพชัย พสุนนท์, (ม.ป.ป. : ออนไลน์) อธิบายการข้ามชาติ (Transnationalism) ว่า เป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์และรัฐชาติ เนื่องจากมักมองว่าการข้ามชาติเป็นกิจกรรมที่ทำให้รัฐแต่ละรัฐเปลี่ยนแปลงและลดความสำคัญลง อย่างไรก็ตามแนวคิดการข้ามชาติมิใช่มีมิติเดียวที่ผ่านความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่การข้ามชาติยังเกี่ยวข้องถึงการอพยพย้ายถิ่นของผู้คนโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย รวมทั้งกิจกรรมการค้าทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน

รุ่งทิพย์ จันทรธนะกุล และ ปริญญา นवलเปียน, (ม.ป.ป. : ออนไลน์) อธิบายว่า กระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) เป็นการเชื่อมโยงท้องถิ่นต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลเข้าด้วยกัน จนเกิดการส่งผ่านวัฒนธรรมระหว่างกัน โดยสังคมหลายแห่งได้รับอิทธิพลจากการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นและโลก (local and global) เช่น วัฒนธรรมอาหารแบบฟาสต์ฟู้ด วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมดนตรี เป็นต้น

กิตติภูมิ วิเศษศักดิ์ และ คณะ (2549) ได้ศึกษาถึงผลกระทบทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์อาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ 3 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมรวมตัว (Cultural Homogenization) เนื่องจากโลกาภิวัตน์นำมาซึ่ง “มาตรฐาน” การยอมรับในระดับสากล จนเกิดการบีบบังคับให้เปลี่ยนตามหรือลอกเลียนด้วยความเต็มใจที่ส่งผลให้วัฒนธรรมท้องถิ่น (Cultural Localization) สูญเสียคุณค่าที่เคยมีเกิดการแปรสภาพและเปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของโลก

2. วัฒนธรรมแตกตัว (Cultural Heterogenization) ในกรณีนี้ โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมจนยากเกินกว่าจะรวมขอมกันได้ ต่างฝ่ายต่างรักษาความบริสุทธิ์หรือวัฒนธรรม “พันธุ์แท้” ของตนเองเอาไว้ซึ่งผลที่เกิดตามมาคือการปะทะถึงขั้นแตกหัก

3. วัฒนธรรมลูกผสม (Cultural Hybridization) เป็นวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานจนยากเกินกว่าจะแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้

จากการทบทวนแนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายข้ามชาติข้างต้น สามารถใช้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียได้ว่า แรกเริ่มมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแบบข้ามพรมแดนรัฐชาติ โดยผ่านการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งชาวจีนโพ้นทะเลได้เผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของตนผ่านการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเดิมของชุมชนนั้นๆ กลายเป็นวัฒนธรรมลูกผสม (Cultural Hybridization) ต่อมาศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนสื่อต่างๆ ทำให้ผู้คนและหมอดูทั่วโลกที่สนใจสามารถเรียนรู้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ได้ง่ายมากขึ้นผ่านหนังสือบทความในอินเทอร์เน็ต หรือ สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ youtube เป็นต้น เมื่อศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักพยากรณ์มากขึ้นก่อให้เกิดวัฒนธรรมรวมตัว (Cultural Homogenization) โดยหมอดูโหราศาสตร์ในปัจจุบันมีการพัฒนาด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ด้วย จากเดิมนิยมใช้โหราศาสตร์พยากรณ์เพียงอย่างเดียว ภายหลังมีการผลิตการ์ดโหราศาสตร์ขึ้นมาใช้ประกอบการพยากรณ์ด้วย เพื่อเพิ่มความ

สะดวกและรวดเร็วของหมอดูในการตีความหมายจากรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่มีจำนวนมาก ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติและการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนสื่อของ Arjun Appadurai นี้สามารถนำมาใช้เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนมาประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียนี้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2.1.2 แนวคิดเรื่องสัญวิทยา

กาญจนา แก้วเทพ, 2552 อ้างถึงใน อาจารย์จำลอง สิบตรี ดร.จอนนพตล วคินสุนทร (2556) เขียนบทความเรื่อง “แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)” กล่าวว่า สัญวิทยา (Semiology) หรือ สัญลักษณ์ศาสตร์ (Semiotics) เป็นศาสตร์ที่เพิ่งได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยมีนักวิชาการหลายท่านเช่น เฟอร์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (F. de Saussure) ปี 1857-1913 นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส และ ชาร์ล เพียร์ส (C. Peirce) ปี 1839-1914 นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกันซึ่งปัจจุบันทฤษฎีดังกล่าวได้รับความนิยมในการใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เอกกิง พัฒโนภาษ (ไม่ปรากฏปี) เขียนบทความเรื่อง “สัญลักษณ์กับภาพแทนความ” กล่าวว่า เฟอร์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) (1857-1913) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิสได้วางรากฐานวิชาที่เรียกว่า “สัญวิทยา (semiology)” ไว้ตั้งแต่ต้นคริสตศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มจากการนำภาษาศาสตร์ (linguistics) มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาบทบาทของสัญลักษณ์ที่มีต่อสังคม กำเนิดสัญลักษณ์ศาสตร์ (semiotics) สัมพันธ์กับพัฒนาการของปรัชญาโครงสร้างนิยม (structuralism) ซึ่งเกิดขึ้นจากแนวคิดของโซซูร์เช่นกัน โครงสร้างนิยมเป็นวิธีการวิเคราะห์เพื่อศึกษาและเปิดเผยโครงสร้างอัน “ล้าลึก” ที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังเปลือกนอก (appearance) ของปรากฏการณ์ต่างๆ เรามักไม่รู้ตัวว่าโครงสร้างล้าลึกนี้เป็นกฎเกณฑ์ที่กำกับปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคม นับตั้งแต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในบริบททางสังคมต่างๆ ไปจนถึงวิธีการที่คนเราเขียนหรือบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ทั้งๆ ที่ความเข้าใจของเราต่อปรากฏการณ์ใดๆ ย่อมต้องผ่านโครงสร้างภาษาหรือเข้าใจได้ในฐานะที่เป็นภาษา อย่างไรก็ตามแนวคิดของโซซูร์ได้รับการต่อยอดโดยนักวิชาการรุ่นหลังจากโซซูร์ ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนวิธีคิดของโซซูร์ที่เอาภาษาศาสตร์เป็นตัวตั้ง รวมทั้งท้าทายโซซูร์ว่า แนวคิดโครงสร้างนิยมนั้นใช้ได้จริงหรือ

โซซูร์ นิยาม สัญลักษณ์ (sign) ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ปัจจัย ได้แก่ สัญลักษณ์ หรือ the signifier คือ สิ่งที่มีความหมายหรือก่อให้เกิดความหมายกับสัญลักษณ์ หรือ the signified คือ ตัวความหมาย ประเด็นสำคัญของโซซูร์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์ กับ สัญลักษณ์ ตัวอย่างเช่น ในภาษาพูด

สัญญาณ “แดง” ไม่ได้มีความหมายแดงอยู่ในคำ และเป็นที่น่าสังเกตว่าคำที่ใช้พูด หรือ เขียนถึงสิ่งเดียวกันในภาษา (ของชาติต่างๆ) ปรากฏเป็นคำต่างกันมากมาย ประเด็นที่โซซูร์เน้นก็คือ สิ่งใดๆ ก็ตามย่อมไม่เกิดขึ้นก่อนชื่อของมันเอง สิ่งใดๆ ย่อมไม่สามารถกำหนดชื่อของตัวเอง เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ชื่อหนึ่งๆ ย่อมหมายถึง สิ่งเดียวกันในทุกๆ ภาษา ตัวอย่างเช่น ในภาษาเอสกีโมมีคำจำนวนมากสำหรับเรียก snow ซึ่งมีอยู่เพียงคำเดียวในภาษาอังกฤษ

โซซูร์ได้จำกัดความใหม่ถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับโลกภายนอกโดยการนำเสนอว่าคำในภาษา หมายถึง สัญญะหนึ่งที่ไม่ได้มีความหมาย เพราะ ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสัญญะกับวัตถุที่ดำรงอยู่ในโลกมนุษย์ แต่สัญญะกลับเป็นผลผลิตจากความสัมพันธ์อันไร้กฎเกณฑ์ระหว่างตัวหมาย (signifier – ตัวเขียนที่สื่อความหมาย) และ ตัวหมายถึง (signified – วัตถุที่ดำรงอยู่บนโลกมนุษย์) โดยยกตัวอย่างเช่นคำว่า “วัว” ในภาษาไทยเป็นสัญญะที่ประกอบขึ้นมาจากตัวหมาย “ว แหวน และ สระ อัว” ซึ่งสื่อต่อไปยังตัวหมายถึง “วัว” ซึ่งหมายถึง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง มีเขา โดยคำว่า “วัว” ในภาษาไทย หรือ “cow” ในภาษาอังกฤษ หรือ “Kuhl” ในภาษาเยอรมัน ไม่ได้เชื่อมโยงกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมีเขาแต่อย่างใด แต่เป็นสัญญะที่คนในสังคมพร้อมที่จะยอมรับในฐานะโครงสร้างของภาษาและระบบสัญญะแบบนี้ไม่ได้ปรากฏเฉพาะในภาษาเท่านั้น แต่ปรากฏในระบบสัญญะหลากหลายตั้งแต่ป้ายบอกทางจราจร ป้ายสัญลักษณ์ตามสถานที่ต่างๆ หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมกรรมการสวมใส่เสื้อผ้า หรือ การกินอาหารของคนล้วนแต่เป็นสัญญะเฉพาะที่บุคคลนั้นต้องการสื่อให้สังคมได้รับรู้ ซึ่งสัญญะทั้งหมดจะสามารถนำมาศึกษาได้ในฐานะระบบของภาษาสัญญะได้ทั้งสิ้น

ปรมินทร์ ท้วประโคน (2553) เขียนบทความเรื่อง “ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญญวิทยา” กล่าวว่า โรลิ่งบาร์ตส์ ได้ใช้รูปแบบของการศึกษาที่พัฒนามาจากแนวคิดของ เดอ โซซูร์ และวิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างนิยม โดยที่บาร์ตส์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญญะ (Signifier) ความหมายสัญญะ (Signified) และสัญญะ (Sign) ในระบบของสัญญวิทยาความหมายจะเกิดขึ้นมาได้ก็ต้องอาศัยสามสิ่งที่ได้กล่าวไปข้างต้นเพียงแต่ประสบการณ์การรับรู้ของเราจะพบเห็นและเข้าใจจนเป็นความเคยชินไปส่วนมากเราจึงจะมองเห็นเพียงรูปสัญญะและความหมายสัญญะเท่านั้น เช่น การมอบช่อดอกกุหลาบให้แก่คนคนหนึ่ง ช่อดอกกุหลาบ คือ ตัวรูปสัญญะ ส่วนในความหมายสัญญะ คือ ความหลงใหล แต่ในส่วนของสัญญะมักเป็นสิ่งที่ถูกมองข้าม คือ ดอกกุหลาบที่สื่อถึงความหลงใหล จะเห็นได้ว่าการบอกรักของผู้ชายด้วยดอกกุหลาบก็จะหมายความถึงว่าดอกกุหลาบเป็นการแสดงถึงความหลงใหล แต่ในปัจจุบันกลายเป็นสิ่งสากลว่า การจะบอกรักใครจะต้องมีช่อดอกไม้มอบให้ด้วยโดยเฉพาะเป็นช่อดอกกุหลาบ โดยผู้มอบจะเข้าใจว่า

การมอบช่อดอกไม้เป็นส่วนหนึ่งของการบอกรักแต่จะไม่ได้คิดถึงว่าดอกกุหลาบจะแทนความรู้สึกหลงใหลเลย

ในขั้นการวิเคราะห์บาร์ตส์บอกว่า นักสัญวิทยาต้องแยกให้ออกระหว่าง ดอกกุหลาบในฐานะรูปสัญลักษณ์และดอกกุหลาบในฐานะที่เป็นตัวสัญลักษณ์ ซึ่งรูปสัญลักษณ์จะไม่มี ความหมายมาเกี่ยวเป็นเพียงสิ่งนั้นๆ แต่ตัวสัญลักษณ์จะมีความหมายมาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ถ้าเรามองว่าดอกกุหลาบ คือดอกกุหลาบ หมายถึง เรามองดูดอกกุหลาบในฐานะเป็นรูปสัญลักษณ์เท่านั้น แต่ถ้าสมมุติว่าดอกกุหลาบสีแดงแสดงถึงความหลงใหล ดอกกุหลาบสีม่วงแสดงถึงเพศที่สาม ดอกกุหลาบสีเหลืองแสดงถึงคนป่วย ดอกกุหลาบสีขาว หมายถึงความบริสุทธิ์เมื่อใดแล้วละก็แสดงว่าเรากำลังมองดอกกุหลาบในฐานะเป็นสัญลักษณ์

สัญวิทยาจึงเป็นทฤษฎีที่นำมาอธิบายการสื่อสารของมนุษย์ว่า การสื่อสาร คือ จุดกำเนิดของความหมาย ซึ่งการศึกษานี้เป็นแนวทางการศึกษาเชิงสังคมหรือความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างผู้ให้และผู้รับสาร ตลอดจนความหลากหลายของความหมายภายในระบบภาษา วัฒนธรรม และความเป็นจริงที่ไม่สามารถแสดงผลเป็นเส้นตรงของกระแสการไหลของข่าวสาร แต่เป็นการศึกษาเชิงโครงสร้าง โดยมุ่งความสนใจไปที่การวิเคราะห์โครงสร้างที่กลุ่มความสัมพันธ์ที่ทำให้ สาร หมายถึง บางสิ่งที่สร้างเครื่องหมายบนกระดาษ หรือ เสียง ไปยังสารที่จะถูกส่งออกไปในการสื่อสารแต่ละครั้ง ดังนั้น การศึกษาสัญวิทยานี้ถือว่าตัวกำหนดของการสื่อสารขึ้นอยู่กับสังคมและสิ่งรอบตัวบนโลกของมนุษย์ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับกระบวนการของการสื่อสาร แต่ระบบสัญลักษณ์ทำการควบคุมการสร้างความหมายของตัวบทให้เป็นไปอย่างมีความสลับซับซ้อนอย่างแฝงเร้นและต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละวัฒนธรรม

ในความคิดของบาร์ตส์ รูปสัญลักษณ์จะมีลักษณะเชิงวัตถุ(materiality) เช่น เสียง วัตถุต่างๆ รูปภาพ ส่วนความหมายสัญลักษณ์เป็นตัวแทนทางความคิดของสิ่งของต่างๆ (a mental representation of the 'thing') ซึ่งทั้งรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์จะรวมตัวกันเรียกว่า “สัญลักษณ์” บาร์ตส์ได้จัดแยกหมวดหมู่ของสัญลักษณ์โดยใช้วิธีการ สามแบบ ดังนี้

วิธีการแรก จัดหมวดหมู่ตามวิธีการทำให้ความหมายสัญลักษณ์นั้นเป็นจริง

วิธีการที่สอง สนใจการขยายตัวที่อาจซ้อนทับกันของความหมายของสัญลักษณ์

วิธีที่สาม สนใจความหมายการตอบสนองของความหมายสัญลักษณ์ต่อรูปสัญลักษณ์ในกรณีที่มีผู้เสพรบบมีความรู้ในวัฒนธรรมในระดับที่แตกต่างกัน อันจะทำให้การถอดรหัสต่างกันอย่างออกไปแม้จะใช้ภาษาเดียวกัน

ในเชิงเทคนิค สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไป คือ ในรหัสแต่ละระบบ บรรดาสัญลักษณ์ซึ่งเป็นหน่วยสื่อความหมายจะสัมพันธ์กันในสองระดับคือ หนึ่ง สัญลักษณ์ที่เรียกต่อกันได้จะมีความหมายในเชิงวากยสัมพันธ์ (syntagmatic relationship) “ม้า” “วิ่ง” “เร็ว” เมื่อเรียงกันก็จะได้เป็นประโยคว่า “ม้าวิ่งเร็ว” แต่ถ้าหากเปลี่ยนความสัมพันธ์ในลักษณะแนวตั้งหรือข้อความที่สามารถสร้างขึ้นมาเทียบกับ “ม้าวิ่งเร็ว” ได้ เช่น “คนวิ่งเร็ว” “เสือวิ่งเร็ว” ก็จะเรียกความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ว่าความสัมพันธ์ในเชิงกระบวนทัศน์ (Paradigmatic relationship) ซึ่งในกระบวนการสื่อความหมายก็จะสามารถมีความหมายอื่นทับซ้อนได้ ซึ่งการทับซ้อนนี้หมายความว่ามีความหมายสองรูปแบบ นั่นก็คือความหมายตรง (denotation) และอีกความหมายคือ ความหมายแฝง (connotation) ซึ่งความหมายแฝงนี้จะอยู่ในระดับที่สูงกว่าความหมายตรง

มายาคติ เป็นระบบเชิงสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นมาจากระบบของสัญลักษณ์ที่มีอยู่ก่อนแล้ว หมายความว่าระบบของมายาคติเป็นการต่อยอดของระบบภาษาหรือที่บาร์ตส์เรียกว่า “ระบบความหมายชุดที่สอง” หรือ “ระบบสัญลักษณ์ระดับที่สอง (second order semiological system)” กล่าวคือ เป็นการนำสัญลักษณ์ในระดับภาษามาเป็นรูปสัญลักษณ์ในระดับมายาคติ ดังนั้นไม่ว่าสัญลักษณ์ใดก็ตามในระบบรหัสภาษาก็จะกลายมาเป็นเพียงแค่รูปสัญลักษณ์ในระบบรหัสวัฒนธรรม หรือ ระดับมายาคติ

ในมุมมองของบาร์ตส์ “มายาคติ” เป็นข้อความ หรือ ระบบของการสื่อสาร ทุกอย่างสามารถเป็นมายาคติได้ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็น งานเขียนภาพถ่าย โฆษณา กีฬา โฆษน์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะมีลักษณะที่เราจะรู้สึกคุ้นเคยรู้จักกันดี ตัวอย่างเช่น การใส่เสื้อกันฝน รูปสัญลักษณ์ คือ คนใส่เสื้อกันฝน ความหมายสัญลักษณ์คือ ใส่เสื้อกันฝนเพื่อป้องกันฝน แต่ความหมายที่มักมองข้ามไปก็คือ ตอนนีฝนตกซึ่งการใส่เสื้อกันฝนนี้ก็จะเป็นการบ่งบอกถึงสภาพอากาศด้วย สมมุติว่า ขณะที่เรายู่ฝนไม่ตก แต่มีคนใส่เสื้อกันฝนซึ่งรถผ่านมา เราก็จะรู้ได้ทันทีเลยว่า ช่างหน้าฝนตก ความคุ้นเคย เคยชินทำให้เรามองข้ามความหมายในระดับนี้ไปหรือที่เรียกว่าความหมายระดับที่สอง การมองข้ามหรือมองไม่เห็นความหมายของสิ่งของต่างๆ ที่มีฐานะเป็นสัญลักษณ์มองเห็น แต่ฐานะการเป็นวัตถุใช้สอยทั่วไปเหล่านั้น บาร์ตส์เรียกกระบวนการเปลี่ยนแปลงลดทอนบิดเบือนฐานะของสัญลักษณ์ของสรรพสิ่งในสังคมให้กลายเป็นเรื่องธรรมชาติว่า “กระบวนการสร้างมายาคติ” และเรียกสิ่งที่เป็นผลลัพธ์ของผลผลิตนี้ว่า “มายาคติ” ความเชื่อความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่ยอมรับโดยไม่ตั้งคำถาม เป็นความคิดที่สอดคล้องกับระบบที่ดำรงอยู่ในสังคมขณะนั้น กระบวนการสร้างมายาคติ จึงเป็นสิ่งที่นักสัญวิทยาต้องถือเป็นเป้าหมายในการปะทะด้วยคุณูปการที่สำคัญของนักสัญวิทยาจึงอยู่ที่การทำให้สิ่งที่ดูเหมือนไม่มีความหมายในเชิงภาษาให้กลายเป็น

สิ่งที่มีความหมายขึ้นมาเพื่อดูกระบวนการสื่อความหมายของสิ่งเหล่านี้ในสังคมในความหมายที่สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมที่ทำหน้าที่เป็นรหัสกำหนดความหมาย หมายความว่า สิ่งเหล่านี้ไม่ได้มีความหมายในตัวมันเองแต่ผู้เสพมีส่วนในการกำหนดความหมายให้แก่มัน และตัวสร้างหรือตัวกำหนดความหมายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในสังคม คือ วัฒนธรรมและอุดมการณ์ที่เป็นกรอบความคิดของคนในสังคมในการทำความเข้าใจชีวิตประจำวันของคนในสังคม

นักสัญวิทยาจะพยายามชี้ให้เห็นว่าเหตุการณ์ การกระทำ หรือวัตถุหนึ่งๆ นั้น จะมีความหมายก็เพราะมีตำแหน่งบทบาทหน้าที่ ภายใต้ระบบใหญ่ ซึ่งโดยทั่วไปจะถูกมองข้าม เพราะเป็นเรื่องในระดับจิตไร้สำนึก คือไม่มีความหมายใดที่อยู่ได้ด้วยตัวมันเองโดยไม่พึ่งรหัส แต่สัญลักษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นที่รับรู้ในสังคมอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยรหัสอีก (ทั้งๆที่อาศัยอยู่) สัญลักษณ์เหล่านั้นจะเปลี่ยนไปเป็นสัญลักษณ์รหัสไม่ได้หายไปไหนแต่เพียงถูกลดทอนความสำคัญลง รหัสเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการจะศึกษาในรูปแบบสัญวิทยา การอ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในระบบของสัญวิทยาจึงเพื่อหารหัสกฎเกณฑ์ที่เป็นตัวกำหนดสร้างความหมายซึ่งก็ต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ศึกษาด้วย

สัญลักษณ์ในระบบความหมายชุดที่หนึ่ง (รหัสภาษา) สามารถถูกสลายความหมายลงและกลายเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์ที่ว่างเปล่าปราศจากซึ่งความหมาย จึงต้องรวมตัวกับความหมายใหม่กลายเป็นสิ่งที่บาร์ตส์เรียกว่า “ระบบการสร้างความหมายชุดที่สอง” (a second-order system of signification) กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ระบบมายาคติมีการสื่อความหมาย 2 ระดับ

ระดับแรก คือ ความหมายตรง หรือ ความหมายของภาษาส่วน

ระดับที่สอง คือ ความหมายแฝง หรือ ความหมายมายาคติ

มายาคติจึงเป็นระบบที่อยู่เหนือภาษา มายาคติจะลดทอนสรรพสิ่งมาเป็นองค์ประกอบหรือวัตถุดิบในการสื่อความหมายไม่ว่าจะเป็นภาษา ภาพถ่าย งานเขียน หรือปรากฏการณ์ในสังคมใดๆก็ตาม ซึ่งตัวมายาคติจะเป็นตัวที่ทำให้ความหมายเดิมที่ดำรงอยู่ เลื่อนลดจากความหมายลงหรือเป็นการผลัดชุดความหมายเดิมออกไปจากความคิดแล้วใส่ความหมายใหม่ที่เป็นมายาคติเข้าไป ในที่นี้สัญลักษณ์ในระบบความหมายที่หนึ่ง (สัญลักษณ์=รูปสัญลักษณ์+ความหมายสัญลักษณ์) ถูกสลายลงให้กลายเป็นรูปสัญลักษณ์ที่ไม่มี ความหมายหรือว่างเปล่า (รูปสัญลักษณ์ในระบบความหมายที่สอง=ตัวสัญลักษณ์ในระบบความหมายที่หนึ่ง) ซึ่ง จะนำความหมายชุดที่สอง (มายาคติ) มาใส่ไว้เพื่อสื่อความหมาย การนำสัญลักษณ์ในระบบภาษามาเป็นรูปสัญลักษณ์ในระบบมายาคติทำให้รูปสัญลักษณ์ในระบบนี้ประกอบด้วยสองด้าน

ด้านที่ 1 คือ ความหมาย (meaning)

ด้านที่ 2 คือ รูปสัญลักษณ์ในระดับของมายาคติที่เรียกว่า form

ความหมายสัญลักษณ์ทั้งสองระดับไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ จึงเรียกว่า “concept” ส่วนสัญลักษณ์ในระบบมายาคติเรียกว่า “Signification” จะเห็นได้ว่ารูปสัญลักษณ์ของมายาคตินั้นจะเป็นทั้ง “meaning (full)” แต่ไม่ปรากฏอยู่ และ “Form” ซึ่งว่างเปล่า (empty) แต่ปรากฏอยู่ โดย Concept จะบิดเบือนเป็น Meaning ให้เป็น form โดยการบิดเบือนความหมาย ทำให้ความหมายเดิมอยู่ไกลจนเรามองข้ามไปเห็นแต่สิ่งที่ มายาคติต้องการให้เห็นเท่านั้น จึงเปรียบเป็นการเล่นซ่อนหาของ meaning และ form ซึ่งทั้งสองความหมายจะไม่ถูกทำลายไปแต่จะถูกทำให้ไม่เห็นเท่านั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจจะขอยกตัวอย่างสิ่งที่บาร์ตส์ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องหนึ่งไว้ คือ บาร์ตส์ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หน้าปกของนิตยสาร Paris-Match ที่เป็นรูปของทหารหนุ่มผิวดำในเครื่องแบบทหารฝรั่งเศส กำลังทำท่าความเคารพและทำตาเบิกกว้างจ้องมองไปยังเบื้องสูง (ซึ่งทำให้คิดกันว่ามองธงชาติอยู่) หากเรามองเด็กหนุ่มผิวดำทำความเคารพเป็นรูปสัญลักษณ์ ความหมายสัญลักษณ์ก็น่าจะหมายถึงการยอมรับและภูมิใจที่ได้ทำหน้าที่เป็นทหารและในความหมายที่สองนั้น คือ ภาพนี้สื่อถึงความยิ่งใหญ่ของจักรวรรดิฝรั่งเศสซึ่งคนในจักรวรรดิไม่ว่าชาติใดก็มีความภูมิใจในความเป็นส่วนหนึ่งของชาติ ต่างรับใช้ฝรั่งเศสภายใต้ธงเดียว ภาพนี้ได้บิดเบือนความโหดร้าย การกดขี่ การแย่งชิงผลประโยชน์จากประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศสไปด้วยการใช้เด็กชายผิวดำแต่งชุดทหารฝรั่งเศสแสดงความภักดีต่อเจ้าอาณานิคม และเมื่อเราวิเคราะห์ภาพเพื่อให้เข้าใจถึงอุดมการณ์ในระดับมายาคติเราก็ต้องวิเคราะห์ในบริบทที่ใหญ่กว่าด้วย นั่นก็คือตัววารสารซึ่งเป็นวารสารของกลุ่มอนุรักษ์นิยม การจะเข้าใจในความหมายที่สองอย่างง่ายดายก็ต้องเป็นคนฝรั่งเศสที่รู้เรื่องถึงประวัติศาสตร์ของตนพอสมควร การใช้คนผิวดำแต่งชุดทหารทำความเคารพทำให้เกิดความคิดว่าคนในอาณานิคมจงรักภักดีต่อฝรั่งเศสทำให้คนที่มองเห็นภาพนี้(คนฝรั่งเศส)รับรู้และเกิดความคิดที่ว่าชาวอาณานิคมซื่อสัตย์ต่อฝรั่งเศสก็ไม่ต้องปล่อยให้ไปเป็นเอกราชก็ได้ ในเรื่องของความหมายแฝงหรือมายาคตินี้รูปสัญลักษณ์ในระดับมายาคติจะมองเห็นได้ไม่ชัดเจนเป็นได้ทั้งความหมายและรูปแบบไปพร้อมๆกัน มีรูปธรรมให้เห็นหรือเข้าใจเช่นรูปหนุ่มนิโกรในชุดทหารฝรั่งเศส เพียงแต่มายาคติทำให้ความหมายเหล่านั้นว่างเปล่าแล้วเติมความหมายชุดใหม่ที่มายาคติต้องการสื่อเข้าไปแทนซึ่งมายาคติมิได้กดทับหรือทำลายความหมายเดิมแต่เป็นการทำให้ความหมายเดิมอ่อนลงยากแก่การมองเห็นเท่านั้น

อภิญา เพ็องฟูสกุล (2551) เขียนหนังสือ “มานุษยวิทยาศาสนา แนวคิดพื้นฐานและข้อถกเถียงทางทฤษฎี” กล่าวถึง สัญลักษณ์ (sign) ของ ชาร์ลส์ เพียร์ส (Charles Peirce) นักปรัชญาผู้บุกเบิก

ในการศึกษาตรรกะของสัญลักษณ์ (symbolic logic) ว่า สัญลักษณ์ (sign) คือ สิ่งที่ยังบอกความหมายถึงอะไรอีกอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่ตัวของมันเอง ดังนั้น จึงมีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่งนั้นก็คือ เครื่องหมายสัญลักษณ์ (signifier) กับสิ่งที่ถูกหมายถึง หรือ ความหมายสัญลักษณ์ (signified) ซึ่ง ชาร์ลส์ เพียร์ส แบ่งสัญลักษณ์ออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- ดัชนี (index) สัญลักษณ์แบบนี้เครื่องหมายสัญลักษณ์สัมพันธ์ในเชิงเป็นสาเหตุและเป็นผล (causal relation) กับ สิ่งที่ถูกหมายถึง เช่น ไฟเป็นสาเหตุของควัน ควันจึงเป็นดัชนีโดยธรรมชาติของไฟ
- ภาพเหมือนที่เป็นตัวแทน (icons) กรณีนี้ เครื่องหมายสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์สัมพันธ์กันด้วยความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกัน (resemblance) เช่น ในภาพยนตร์เราเห็นควันไฟ ซึ่งแลดูคล้ายควันไฟจริงๆที่เคยเห็น
- สัญลักษณ์ (symbol) กรณีนี้ เครื่องหมายสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์สัมพันธ์กันด้วยจารีตและธรรมเนียมนิยมของสังคม เช่น ควันไฟสำหรับคนบางกลุ่ม อาจหมายถึง สัญลักษณ์ขอความช่วยเหลือ

จะเห็นได้ว่าในบรรดาสัญลักษณ์ทั้ง 3 แบบนี้สัญลักษณ์จะมีลักษณะเปิดกว้างและยืดหยุ่นที่สุด เพราะ จารีตและธรรมเนียมนิยมสามารถแตกต่างกันจากกลุ่มหนึ่งสู่อีกกลุ่มหนึ่ง เครื่องหมายสัญลักษณ์จึงมิได้ถูกผูกติดกับความหมายสัญลักษณ์อย่างตายตัว หรือ หยุดหนึ่ง แต่สามารถผันแปรได้ พิธีกรรมที่รุ่มรวยไปด้วยสัญลักษณ์จึงมีพลวัตของความหมาย เนื่องจากคนที่เข้าร่วมในพิธีกรรมอาจมาจากภูมิหลังของธรรมเนียมนิยมที่ต่างกัน แม้แต่ในสังคมเดียวกันก็สามารถมีกลุ่มคนที่มีค่านิยมแตกต่างกันได้ ด้วยเหตุนี้ พิธีกรรมจึงสามารถถูกตีความไปได้กว้างขวางกว่าสถานการณ์จำเพาะของตัวพิธีนั้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งประเภทของสัญลักษณ์ดังกล่าวเป็นการแจกแจงเชิงวิเคราะห์ ในความเป็นจริง สัญลักษณ์ในพิธีกรรมหนึ่งๆมิได้ทั้งสามแบบและสัญลักษณ์หนึ่งอาจซ้อนทับกัน เช่น สามารถเป็นได้ทั้งดัชนี หรือ สัญลักษณ์ในขณะเดียวกันก็ได้ เช่น คาถาที่ผู้ทำพิธีเสกให้แก่ผู้ป่วย หรือ น้ำมนต์ที่พระประพรมให้ญาติโยมจัดเป็นดัชนี เนื่องจากสามารถช่วยทำให้หายป่วยหรือทำให้เกิดสวัสดิมงคลแก่ชีวิต แต่ก็จัดเป็นสัญลักษณ์ด้วยเช่นกัน เพราะ ความมีประสิทธิภาพดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความเชื่อที่เป็นจารีตว่าคาถามีพลังรักษาโรค หรือ พลังจิตที่บริสุทธิ์ของพระสามารถถ่ายทอดไปอยู่ในน้ำมนต์ได้ เป็นต้น

จะเห็นว่าสัญลักษณ์ในพิธีกรรมสะท้อนพลังของค่านิยมร่วมทางสังคมที่มีเหนือปัจเจกที่เข้าร่วมพิธีกรรมนั้น เช่น จากตัวอย่างข้างบน หากมีฝรั่งคนหนึ่งได้รับเชิญจากเจ้าภาพไทยให้เข้าร่วมในพิธีกรรม

แบบพุทธที่มีการประพรมน้ำมนตร์ สถานการณ์ในพิธีกรรมจำกัดทางเลือกของเขา เพื่อไม่ให้เสียน้ำใจเจ้าภาพ เขาจำต้องถูกประพรมน้ำมนตร์ด้วย ตัวเขาเองอาจสงสัยหรือไม่เชื่อหรือแม้กระทั่งดูแคลนประสิทธิผลของน้ำมนตร์ อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมพิธีกรรมของเขามีโชะอะไรอื่น นอกจากเป็นดัชนีที่ทำให้เกิดการยอมรับ (แม้จะเป็นเพียงแค่เปลือกนอก) ค่านิยมทางสังคมที่เขาเป็นแขกอยู่ ตรงนี้ทำให้เราเห็นสิ่งที่เรียกกันว่า การอ้างอิงสองทิศทางของสัญญาณในพิธีกรรม ในด้านหนึ่งสัญญาณในพิธีกรรมอ้างอิงย้อนกลับไปยังค่านิยมหรือบรรทัดฐานร่วมของสังคม (backward reference) ซึ่งมีอำนาจครอบงำเหนือปัจเจก แต่ในอีกด้านหนึ่งพิธีกรรมก็เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้มีอิสระในระดับหนึ่งที่จะเชื่อ ไม่เชื่อ ตีความเป็นอื่น เชื่อมโยงนัยยะความหมายของพิธีไปยังผู้ที่เขารักหรือผูกพัน การอ้างอิงความหมายจะเห็นได้ว่า ตรงจุดนี้การวิเคราะห์เรื่องสัญญาณในพิธีกรรมสัมพันธ์กับประเด็นที่เป็นแกนหลักอย่างหนึ่งของทฤษฎีสังคมศาสตร์ คือ เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกและโครงสร้าง (individual v.s. structure) หรือ อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปัญหาของการกำหนด (problem of determination) ก็ได้ คือ พิธีกรรมเป็นเวทีที่ทำให้มองเห็นทั้งพลังของโครงสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนดปัจเจก ขณะเดียวกันผู้เข้าร่วมก็มีอิสระในระดับหนึ่งที่จะเชื่อ ไม่เชื่อ ตั้งคำถาม ตลอดจนอาจจะตีความความหมายของสัญญาณในพิธีกรรมแตกต่างกันไป

จากแนวคิดที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงลักษณะของสัญญาณวิทยาที่จะนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ว่า การตีความหมายรูปสัญญาณของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ มาใช้ในการวิเคราะห์และเพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้รับสารกับภาพและปัจจัยอื่นๆ เช่น วัฒนธรรม หรือ สังคม อันเป็นผลทำให้หลักในการตีความหมายรูปสัญญาณของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ

จักรกริช สังขมณี (ไม่ปรากฏปี) เขียนบทความในอินเทอร์เน็ต เรื่อง “พรมแดนของวิธีวิทยาวิธีวิทยาที่พรมแดน” บทความนี้อยู่ในวารสารภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นการศึกษาเรื่องของวิธีวิทยาและพรมแดนความรู้เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพรมแดนรัฐชาติ ได้กล่าวว่า โลกสมัยใหม่ที่เรอาศัยอยู่นี้เป็นโลกที่ถูกตัดแบ่งออกเป็นส่วนๆ ให้มีลักษณะที่แยกออกจากกัน มีการจัดแบ่งประเภทในลักษณะต่างๆ เพื่อการทำความเข้าใจและควบคุมจัดการที่ง่ายมากขึ้น การตัดแบ่งและจัดประเภทนี้เกิดขึ้นในแทบทุกปริมณฑลของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นบนพื้นที่กายภาพ พื้นที่การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ไปจนถึงพื้นที่ทางความรู้ ความคิด อุทิศการณ์ สัญญา การรับรู้ และพื้นที่เสมือนจริงต่างๆ กล่าวคือ ภายใต้ออบเชตอาณาบริเวณและการควบคุมของรัฐชาติไม่เคยดำรงอยู่โดยปราศจากการแทรกซึมและ รั่วไหล วัฒนธรรมหนึ่งใดไม่เคยดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวโดยปราศจากอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น ความรู้ก็ไม่ เคยถูกแบ่งออกเป็นศาสตร์ต่างๆ อย่างชัดเจนตายตัว ท่ามกลางพลวัตของชายแดนที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ชายแดนที่หลากหลายเหล่านั้นยังมีลักษณะบางอย่างร่วมกันอยู่ ลักษณะสำคัญของชายแดนที่ว่า คือ การ ที่ชายแดนนั้นเป็นกระบวนการของการแบ่งแยกทางสังคม ชายแดนยังคงทำหน้าที่ในการนิยามจัดสรร กีด กัน และสร้างความเป็นสมาชิกกับตัวแสดงต่างๆ ในสังคมอยู่ แต่กระนั้นก็มีแง่มุมบางประการที่ทำให้ต้อง กลับมาพิจารณาชายแดนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

สมรักษ์ ชัยสิงห์กานานนท์ (ไม่ปรากฏปี) เขียนบทความในอินเทอร์เน็ตเรื่อง “ชาติพันธุ์ข้าม รัฐ วิชาการข้ามพรมแดน” บทความนี้ศึกษาเรื่องความหลากหลายทางชาติพันธุ์และความสัมพันธ์ของ กลุ่มชาติพันธุ์ที่ติดต่อเชื่อมโยงข้ามพรมแดนรัฐชาติไทย กล่าวว่า สังคมไทยก่อนสมัยรัฐชาติเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรมสูง ผู้ปกครองมีการใช้กุศโลบายที่จะทำให้คนกลุ่มน้อยที่มี วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งต่างไปจากคนกลุ่มใหญ่เข้ามาทำหน้าที่เฉพาะ เช่น ให้คนจีนทำหน้าที่เก็บภาษีอากร ให้ฝรั่งและแขกทำหน้าที่ทหารรับจ้างเพื่อเป็นองครักษ์พิเศษ หรือ เป็นที่ปรึกษา เป็นต้น ขอบเขตของ อาณาจักรกำหนดด้วยความจงรักภักดีและการส่งส่วยบรรณาการของหัวเมืองต่างๆ ที่มีต่ออำนาจของ ศูนย์กลาง ไม่มีแนวคิดเรื่องการออกเอกสารรับรองความเป็นคนชาติใด นอกจากการสักเลกเพื่อเรียกส่วย ในยุคหลังสงครามเย็นที่ประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ คือ โซเวียต จีน ประกาศนโยบายเปิดประเทศและ เริ่มเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจสู่ระบบตลาดในช่วงทศวรรษที่ 1980 ส่งผลให้ประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ที่ เคยปิดพรมแดนและห้ามพลเมืองเดินทางติดต่อกับประเทศเสรีก็เริ่มเปิดประเทศ ประเทศไทยเองก็เริ่ม เปลี่ยนมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ธุรกิจการท่องเที่ยวขยายตัวสูง เริ่มมีความ มั่นคงทางเศรษฐกิจและการเมือง เริ่มเกิดโครงการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าระดับภูมิภาคหลาย โครงการส่งผลให้รัฐบาลในหลายประเทศสนับสนุนการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษและเปิดพรมแดน เกิด โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่มีเครือข่ายระหว่างเมืองและชนบท เพื่อให้เคลื่อนย้ายทุน สินค้า เทคโนโลยี ข่าวสาร และผู้คน ได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น การอพยพโยกย้ายถิ่นอย่างกว้างขวางและเข้มข้น ของผู้คนจำนวนมากที่เข้า-ออกข้ามพรมแดนรัฐไทยในช่วงกว่า 3 ทศวรรษที่ผ่านมา มีทั้งการย้ายถิ่น ฐานเพื่อหางานทำตามฤดูกาล การถูกบังคับพลัดถิ่นและการละทิ้งถิ่นฐานเดิมเพื่อลี้ภัยสงครามและความ ขัดแย้ง หรือ เพื่อแสวงหารายได้และชีวิตที่ดีขึ้น นับเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอย่างหลากหลายและซับซ้อน

พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2562) เขียนบทความในอินเทอร์เน็ตเรื่อง “ชาวจีนในไทยมาจากไหน” บทความนี้ศึกษาเรื่องประวัติการอพยพยุคแรกเริ่มและการผสมผสานกลมกลืนทางวัฒนธรรม ว่าการอพยพของคนจีนออกสู่ดินแดนทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น ความจำเป็นทางภูมิศาสตร์อันเป็นถิ่นกำเนิดย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะพื้นที่ในประเทศจีนเต็มไปด้วยภูเขา ประชาชนแออัด พื้นที่ราบมีน้อยไม่เพียงพอต่อการทำมาหากิน อย่างไรก็ตาม คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยอาจกล่าวได้ว่า โชคดีเป็นที่สุด เพราะนโยบายของประเทศไทยมิได้บังคับ หรือ กีดกันคนจีนเหมือนต่างชาติที่มาจากประเทศอื่น ในทางตรงกันข้ามด้วยสังคมไทยที่เปิดกว้าง อีกทั้งความเชื่อและศาสนาที่คล้ายคลึงกัน ประกอบกับการอพยพเข้ามาอยู่ในไทยเป็นเวลานาน คนจีนจึงเข้าใจสังคมไทยและทำตัวให้เข้ากับเจ้าขุนมูลนายได้เป็นอย่างดี นับเป็นปัจจัยเสริมให้ชาวจีนได้อาศัยอยู่ในเมืองไทยอย่างมีความสุขราวกับเป็นประเทศของพวกเขาเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนจีนบางส่วนผสมกลมกลืนกับคนไทยได้อย่างรวดเร็ว โดยอาจกล่าวได้ว่า คนจีนอพยพรุ่นแรกๆ ที่เข้ามาในไทยก่อนสมัยอยุธยาต่อลงมาถึงช่วงต้นรัตนโกสินทร์นั้น ได้กลายเป็นไทยต่างได้รับราชการเป็นขุน เป็นหลวง เป็นเจ้า เป็นพระยา และบุตรหลานของท่านเหล่านี้ ได้กลายเป็นไทยไปหมดแล้ว คนจีนกลุ่มนี้อาจเรียกว่าพวกจีนเก่า เช่น ตระกูลไกรฤกษ์

เจียนแยนจง,2539 อ้างถึงใน พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2562) กล่าวว่า จีน-ไทยอยู่ด้วยกันอย่างผสมผสานและกลมกลืนจนเป็นที่กล่าวขานกันว่าไทย-จีนเป็นพี่น้องกัน ทั้งอาจจะมีต้นตระกูลและแหล่งกำเนิดจากที่เดียวกันด้วย ดังผลงานวิจัยชิ้นใหม่ที่ร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยศิลปากรกับสถาบันวิจัยชนชาติส่วนน้อยมณฑลกวางสีซึ่งได้ทำวิจัยในหัวข้อเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยในประเทศไทยกับชนชาติจ้วงของประเทศจีนที่มณฑลกวางสีได้ผลสรุปมาว่า จีนไทยน่าจะมีส่วนต้นตระกูลเดียวกันที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจีนมาก่อน (มหาวิทยาลัยศิลปากร อัดสำเนา : 254) หลักฐานสำคัญที่สนับสนุนข้อสรุปดังกล่าวคือ วัฒนธรรมด้านคติความเชื่อ การปกครองของไทยเดิมกับอารยธรรมของจีนโบราณ (ซึ่งมิใช่เป็นอิทธิพลจากชาวจีนโพ้นทะเล) ที่คล้ายคลึงกันล้วนเป็นหลักฐานให้เห็นชัดว่าไทยจีนมีสัมพันธ์เหมือนพี่น้องกัน

นอกจากนี้ **สมบูรณ์ สุขสำราญ,2530 อ้างถึงใน พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2562)** กล่าวว่า การผสมผสานของชาวจีนในไทยมีลักษณะผิดไปจากประเทศอื่นๆ คือ มีทั้งความเป็นคนจีนและคนไทยในบุคคลเดียวกัน เรื่องประเพณีวัฒนธรรม การบูชาบรรพบุรุษก็ยังคงปฏิบัติกันสืบต่อมาจนทุกวันนี้ แต่อาจเป็นการปฏิบัติทางพิธีกรรมที่ไม่สมบูรณ์นักด้วยในงานวิจัยของสมบูรณ์ สุขสำราญ และคณะ ได้กล่าวสรุปผลวิจัยเรื่องชุมชนชาวจีน : ความต่อเนื่อง และการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า ชาวจีนในไทยทุกวันนี้แม้จะมีความเป็นจีน แต่วัฒนธรรมที่พวกเขาได้รับการถ่ายทอดมาไม่สมบูรณ์ ทั้งจารีตนิยมแบบจีนโบราณก็ขาด

หายไปเป็นแบบสมัยใหม่ การศึกษาและนโยบายรัฐบาลย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อการผสมกลมกลืน แล้วสรุปว่า ชาวจีนในไทยนั้นมีความรักในแหล่งที่อยู่อาศัย จะไม่มีการทำหรือคิดการใดๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทย ความสมานฉันท์ระหว่างไทย-จีน ในสังคมไทยมีสูงเกินกว่าจะทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติได้

ในปัจจุบันคนจีนมีการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ซึ่งสื่อออนไลน์มีบทบาทต่อวิถีชีวิตคนมากขึ้น โดยทั้ง “สื่อออนไลน์” และ “Social media” มีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและ ส่งเสริมการค้าขาย และสนับสนุนเศรษฐกิจให้เข้มแข็งอย่างรวดเร็ว อย่างเช่น ประเทศจีน มีระบบ โทรคมนาคมที่ดี มีเครือข่ายโทรศัพท์ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ ประชากรสามารถเข้าถึงเครือข่าย อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์ต่างๆ ได้ง่าย ส่งผลให้การเข้าถึงสื่อออนไลน์และ Social media ของจีน มีความ นิยมอย่างแพร่หลาย แม้ว่า Facebook และ Twitter จะถูกบล็อก แต่จีนก็มี Weibo WeChat และ แพลตฟอร์มข่าวสารอีกหลายแพลตฟอร์ม ในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การสื่อสาร ข่าวสารต่างๆ ระหว่างคนไทยและคนจีนที่มีความสัมพันธ์มานาน ส่งผลให้สื่อจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะ สื่อออนไลน์ มีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ข่าวสารให้แพร่กระจายออกไปได้อย่างรวดเร็ว ทำให้คนจีนสามารถ เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนไปทั่วโลกได้และคนไทยสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมของคนจีนได้ง่ายมาก ขึ้น

งานวิจัยทั้ง 3 ชิ้นนี้ผู้วิจัยศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงหลักการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐชาติของคนจีน ที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในประเทศไทยและการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของคนจีนในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลจากการศึกษาทำให้พบว่า คนจีนอพยพย้ายถิ่นฐานโดยมีเหตุจากสภาวะ สงคราม การค้า และการต้องการสภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังค้นพบว่าการที่คนจีนอพยพย้ายถิ่นฐาน เข้ามาได้ นำเอาวัฒนธรรมความเชื่อ ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นของจีนเข้ามา เผยแพร่ในประเทศไทยด้วย

2.2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องสัญวิทยา

ภัทรพงศ์ พินิจงาม และ คณะ เขียนบทความวารสารบนอินเทอร์เน็ต เรื่อง “ลักษณะรูปสัญลักษณ์ ในเครื่องรางนำโชคด้านการค้าของผู้ประกอบการค้าบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน” กล่าวว่า การ วิเคราะห์และจำแนกรูปสัญลักษณ์ต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีสัญวิทยาโดยสามารถจำแนกรูปสัญลักษณ์ได้ 5 ลักษณะ คือ

1. รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิม ลักษณะของรูปสัญลักษณ์จะคล้ายคลึงหรือเหมือนกับรูปสัญลักษณ์ที่เคยมีมาแต่อดีต ถึงแม้ในปัจจุบันอาจมีการเปลี่ยนแปลงขนาดหรือรูปลักษณะไปบ้าง แต่ก็ไม่ทำให้เกิดการเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแต่อย่างใด

2. รูปสัญลักษณ์แบบประยุกต์ร่วมสมัย ลักษณะของรูปสัญลักษณ์อาจเป็นการรวมรูปสัญลักษณ์ประเภทต่างๆ หรือ ลดทอนรูปสัญลักษณ์ที่มีมาแต่เดิมเพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย หรือ เป็นที่นิยมของกลุ่มผู้บริโภค ความหมายของสัญลักษณ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามรูปสัญลักษณ์หลายๆแบบเข้าด้วยกัน หรือ อาจมีความหมายที่กระชับแคบขึ้นอันเกิดจากการรวมของรูปสัญลักษณ์หลายๆแบบเข้าด้วยกัน หรือ อาจมีความหมายที่กระชับแคบขึ้นอันเกิดจากการลดทอนรูปสัญลักษณ์ลง

3. รูปสัญลักษณ์แบบใช้ทดแทนกัน ลักษณะของรูปสัญลักษณ์เป็นในลักษณะของดั้งเดิมที่มีรูปแบบของรูปสัญลักษณ์เหมือนกันสมัยก่อน อาจมีขนาดหรือส่วนที่แตกต่างอยู่บ้างแต่ยังคงเค้ารูปสัญลักษณ์เดิมที่ทำให้สามารถเข้าใจถึงความหมายของสัญลักษณ์นั้นๆได้ กรณีนำรูปสัญลักษณ์ที่มีอยู่เดิมมาแทนรูปสัญลักษณ์อีกตัวหนึ่ง รูปแบบชนิดนี้ความหมายของสัญลักษณ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามรูปสัญลักษณ์ที่มาใช้ทดแทน หรือ ความหมายของสัญลักษณ์คงความหมายเดิมไว้ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะ เป็นการทดแทนกันอย่างสมบูรณ์

4. รูปสัญลักษณ์แบบยืมมาจากต่างประเทศ ลักษณะของรูปสัญลักษณ์เป็นการนำเอารูปสัญลักษณ์ของกลุ่มอื่นที่มีบริบททางสังคมวัฒนธรรมของตนมาใช้ทดแทนความหมายของสัญลักษณ์ อาจมีลักษณะเหมือน หรือ แตกต่างจากรูปสัญลักษณ์ที่ใช้อยู่เดิมในกลุ่มที่เคยใช้มาก่อนแล้ว หรือ อาจเพียงเพราะรูปสัญลักษณ์มีลักษณะคล้ายกับรูปสัญลักษณ์ที่มีอยู่แล้วในบริบททางสังคม ซึ่งเป็นการยืมมาแต่เพียงรูปสัญลักษณ์ที่มีความแตกต่างออกไปเท่านั้น

5. รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ ลักษณะของรูปสัญลักษณ์จะเป็นการสร้างขึ้นมาใหม่ อาจเกิดจากการนำเอาสิ่งที่มีตามธรรมชาติ หรือ สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาใช้เป็นรูปสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายทางสัญลักษณ์

ธรรมาภรณ์ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) เขียนงานวิจัยเรื่อง “พิธีกึ่งเด็ก : ระบบสัญลักษณ์และระบบเครือญาติของชาวจีนแต่จิวในเยาวราช” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพิธีกรรมที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชาวจีน กล่าวว่า พิธีกรรมในศาสนาต่างๆนั้นถือได้ว่าเป็นการกระทำที่มีสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่สอดแทรกอยู่ในพิธีกรรมเหล่านั้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยาม

ของสัญลักษณ์ไว้ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงนักวิชาการ 2 ท่าน คือ Clifford Geertz และ Victor W. Turner เท่านั้น

อมรา พงศาพิชญ์, 2537 อ้างถึงใน ธรรมนูญ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) ว่า นักวิชาการท่านแรก คือ Clifford Geertz กล่าวว่า พิธีกรรม คือ ระบบสัญลักษณ์ที่ให้ความหมายแก่สิ่งรอบตัว มีพลังอำนาจสามารถสร้างศรัทธา เราอารมณ์ความรู้สึกของคนโดยการให้สัจธรรมกับชีวิต และอธิบายประสบการณ์ในลักษณะที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของคนและเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นจริง

พัชรวรรณ รัตนพันธ์, 2543 อ้างถึงใน ธรรมนูญ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) ว่า นอกจาก Geertz ได้ให้คำนิยามของศาสนาว่า เป็นระบบสัญลักษณ์ที่กระทำให้เกิดการสร้างพลัง เกิดอารมณ์และแรงกระตุ้น และทำให้รู้สึกว่าเป็นจริง และยังกล่าวว่า ศาสนา คือ ระบบสัญลักษณ์ที่ไม่ได้เป็นไปตามความหมายอันแท้จริงในตัวเองแต่แฝงไว้ด้วยลักษณะของนามธรรมที่ยากแก่การแปลความ การเคารพบูชาสัญลักษณ์เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับสิ่งที่ยากต่อการทำความเข้าใจ และเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ความศรัทธา ความเชื่อใจสิ่งต่างๆ ถูกแสดงผ่านสัญลักษณ์ในรูปแบบของประเพณีนิยมนิยายปรัมปรา พิธีกรรม ฯลฯ การแสดงออกในการเคารพบูชาสัญลักษณ์ เป็นสิ่งที่เกิดจากการประสานกันทางจิตใจ ภาวะอารมณ์ ศีลธรรมของมนุษย์กับโลกทัศน์ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในแต่ละสังคม

จงหทัย อมรพัฒนกุล, 2536 อ้างถึงใน ธรรมนูญ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) กล่าวว่า Victor W. Turner เป็นนักมานุษยวิทยาสำนักสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) มีแนวความคิดว่า พิธีกรรมเป็นการกระทำทางสัญลักษณ์และเป็นพฤติกรรมที่ถูกกำหนดอย่างเป็นทางการในโอกาสเฉพาะ ไม่ได้เป็นพฤติกรรมที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยจะอิงความเชื่อในสิ่งและอำนาจลึกลับ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ กิจกรรม คำพูด ความสัมพันธ์ เหตุการณ์ หรือ ลักษณะท่าทางต่างๆที่มีอยู่ในพิธีกรรม อย่างในกรณีของพิธีกรรมของศาสตร์พยากรณ์โบราณนั้น สัญลักษณ์จะหมายถึง กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในพิธีกรรม อย่างเช่น เครื่องแต่งกายของหมอดู หรือ อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการประกอบพิธีการชงชา เป็นต้น

Turner, 1967 อ้างถึงใน ธรรมนูญ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) กล่าวว่า ในความเห็นของ Turner นั้น พิธีกรรม ศาสนา ความเชื่อ และสัญลักษณ์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ทั้งหมดประกอบกันเป็นสิ่งเดียว นั่น คือ ศาสนา พิธีกรรมจึงเป็นแรงบันดาลใจที่เกิดจากความเชื่อทางศาสนา หรือ ในเรื่องของอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติ สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมทางพิธีกรรมแล้ว ความเชื่อทางศาสนาจะมีสิ่งที่เป็นค่านิยมชนิดหนึ่งที่เหนือรูปแบบความคิดทางโลก นอกจากนี้ Turner ยังได้ให้นิยามของพิธีกรรมไว้ว่า พิธีกรรม คือ แบบอย่างของกิจกรรมที่รวมทั้งท่าทาง คำพูด และวัตถุ ที่จัดแสดงขึ้นใน

สถานที่เฉพาะและออกแบบให้มีอิทธิพล หรือ มีพลังเหนือธรรมชาติเพื่อประโยชน์ในจุดมุ่งหมายของผู้กระทำ นอกจากนี้พิธีกรรมมีความหมายทางสัญลักษณ์ซึ่งจะปรากฏข้อความเกี่ยวกับอำนาจและค่านิยมที่สำคัญของชุมชนแต่ละชุมชน ซึ่งไม่เพียงแต่จะบ่งบอกถึงคุณค่าทางศาสนาและสังคมเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดบทบาทที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วย

ระพีพรรณ คมใส, 2540 อ้างถึงใน วรรณภรณ์ วงศ์บุญชัยนันท์ (2547) กล่าวว่า สัญลักษณ์มีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีลักษณะกระชับ (Condensation) มีความหมายนัยยะ (Polysemy) หรือ มีความหมายคลุมเครือ (Multivocality) เพราะ สัญลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งจะสามารถแทนสิ่งต่างๆ และการกระทำที่แตกต่างมากมาย

2. สามารถทำให้ความหมายที่ไม่สัมพันธ์กันรวมเป็นเอกภาพ (Unification of Disparate signification) โดยการเชื่อมโยงความหมายซึ่งแฝงอยู่ในสัญลักษณ์กับคุณลักษณะตามความเป็นจริง หรือ ความคิดที่ถูกกำหนดไว้แล้ว

3. มีขั้วของความหมาย (Polarization of Meaning) ซึ่งแบ่งเป็นสองขั้ว คือ

- ขั้วอุดมคติ (Ideological Pole) จะเป็นกลุ่มของความหมายที่อ้างถึงส่วนประกอบของคุณธรรม และมีรูปแบบของสังคม

- ขั้วความรู้สึก (Sensory Pole) เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อออกมาโดยตรง ความหมายจะเป็นไปโดยธรรมชาติ หรือ เป็นปรากฏการณ์ทางกายภาพ และเป็นขบวนการที่ปลุกเร้าความต้องการและความรู้สึก

นอกจากการตีความสัญลักษณ์แล้ว Turner ยังได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างของสัญลักษณ์ใน 2 ลักษณะ คือ ในเชิงพิธีกรรม เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มคน หรือ ของส่วนรวม สัญลักษณ์ประเภทนี้จะถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของสังคม และสัญลักษณ์ในเชิงจิตวิทยา เป็นสัญลักษณ์ในส่วนของปัจเจกบุคคล สัญลักษณ์ลักษณะนี้เกิดขึ้นเป็นแรงขับที่อยู่ภายในแต่ละบุคคล

Turner มองว่าการวิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ทั้ง 2 ประเภทนั้น จะต้องดูที่ความแตกต่างของข้อมูลสัญลักษณ์ ในเชิงพิธีกรรมจะต้องดูความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภายนอกที่มีผลกระทบต่อภาวะจิตใจของมนุษย์ แต่สัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของบุคคลนั้นจะเป็นผลสะท้อนมาจากแรงขับภายในของมนุษย์ ซึ่ง Turner ให้ความสำคัญกับสัญลักษณ์ในเชิงพิธีกรรมมากกว่าสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของบุคคล

อาคิน รพีพัฒน์ (2551) ได้เขียนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ในหนังสือ เรื่อง “วัฒนธรรม คือ ความหมาย” กล่าวว่า ในภาษาไทย ความหมายของคำว่า “เครื่องหมาย” กับ “สัญลักษณ์” นั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่สำหรับ Clifford Greetz มีความเห็นว่า “สัญลักษณ์” คืออะไรก็ตามที่เกิดจากการกระทำ เหตุการณ์ ลักษณะ หรือ แม้แต่ความสัมพันธ์ที่ใช้เป็นสื่อแทนความคิด (Conception) และแนวความคิดนั้น คือ ความหมายของสัญลักษณ์ ตัวอย่างของสัญลักษณ์ที่เกียร์ซ (Greetz) ยกมากล่าว คือ ไม้กางเขน ซึ่งไม่ว่าจะอยู่ในการสนทนา ในจินตนาการ หรือ แม้แต่เป็นรูปปรากฏอยู่บนท้องฟ้า กระทั่งห้อยอยู่ที่คอ ก็เป็นสัญลักษณ์รูปของปีกัสโซ (Picasso) ที่ชื่อ เกอร์นิกา (Guernica) ตลอดจนคำว่า “Reality (ความเป็นจริง)” หรือ หน่วยที่ใช้ต่อคำ เช่น -ing ในภาษาอังกฤษ ในภาษาไทยเราอาจคิดถึงคำว่า “หลวง” ที่ใช้ประกอบคำอื่นๆ เช่น ในหลวง พ่อหลวง ของหลวง เจดีย์หลวง ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นสัญลักษณ์ หรือ อย่างน้อยก็เป็นส่วนของสัญลักษณ์ (Symbolic Elements) เพราะ เป็นรูปแบบของความคิดที่สัมผัสได้จากประสบการณ์ที่ทำให้อยู่ในรูปที่มองเห็นได้ เป็นการแสดงออกเป็นรูปธรรมของความคิด ทักษะ การพิจารณาตัดสินใจ ความปรารถนา และ ความเชื่อ

นอกจากนี้ อาคิน รพีพัฒน์ ได้สรุปความคิดเกี่ยวกับสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ว่า สัญลักษณ์เป็นระบบ หรือ กลุ่มอันซับซ้อน เป็นที่มาของข่าวสารภายนอก สัญลักษณ์อยู่ภายนอกตัวเรา และอาจสืบทอดไปให้คนอื่นได้หลังจากที่เราตายแล้ว กลุ่มของสัญลักษณ์จะทำหน้าที่จัดโปรแกรมให้แก่กระบวนการทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่งหล่อหลอมพฤติกรรมที่เปิดเผยและเป็นสาธารณะ (Public Behavior) อีกทั้งการตีความหมายของสัญลักษณ์จึงมีความเป็นสาธารณะ ซึ่งแปลง่ายๆ ว่า “รู้กันทั่วไป เป็นของส่วนรวม” การที่คนในกลุ่มใช้สัญลักษณ์ใดในการสื่อสารระหว่างกันได้ ความหมายของสัญลักษณ์เหล่านั้นก็ต้องเป็นที่รู้จักในกลุ่มสองคมเหล่านั้น

การวิเคราะห์และตีความหมายของสัญลักษณ์ เกียร์ซ (Greetz) ได้นิยามเกี่ยวกับศาสนากับสัญลักษณ์ไว้ว่า “ศาสนา” เป็นระบบสัญลักษณ์ระบบหนึ่ง ซึ่งจะสร้างอารมณ์ (Moods) และแรงจูงใจ (Motivation) ในมนุษย์ด้วยการสร้างมโนทัศน์ ระเบียบของชีวิตโดยทั่วไป และทำให้มโนทัศน์นี้เป็นแสงสว่างแห่งความจริงจนอารมณ์และแรงจูงใจนั้นดูเหมือนเป็นสิ่งที่แท้จริงแน่นอน เนื่องจากสัญลักษณ์ทำให้เกิดความเป็นจริงตามตัวแบบได้โดยการทำให้ผู้เลื่อมใสเชื่อถือมีความโน้มเอียง (Dispositions) ที่จะประพฤติปฏิบัติตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง “ลักษณะของจิตใจ (Mental traits)” หรือ “พลังทางจิต (Psycho logical force)” นี้ มีคุณสมบัติที่จะช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากสภาพความรู้สึกที่คลุมเครือ ไม่

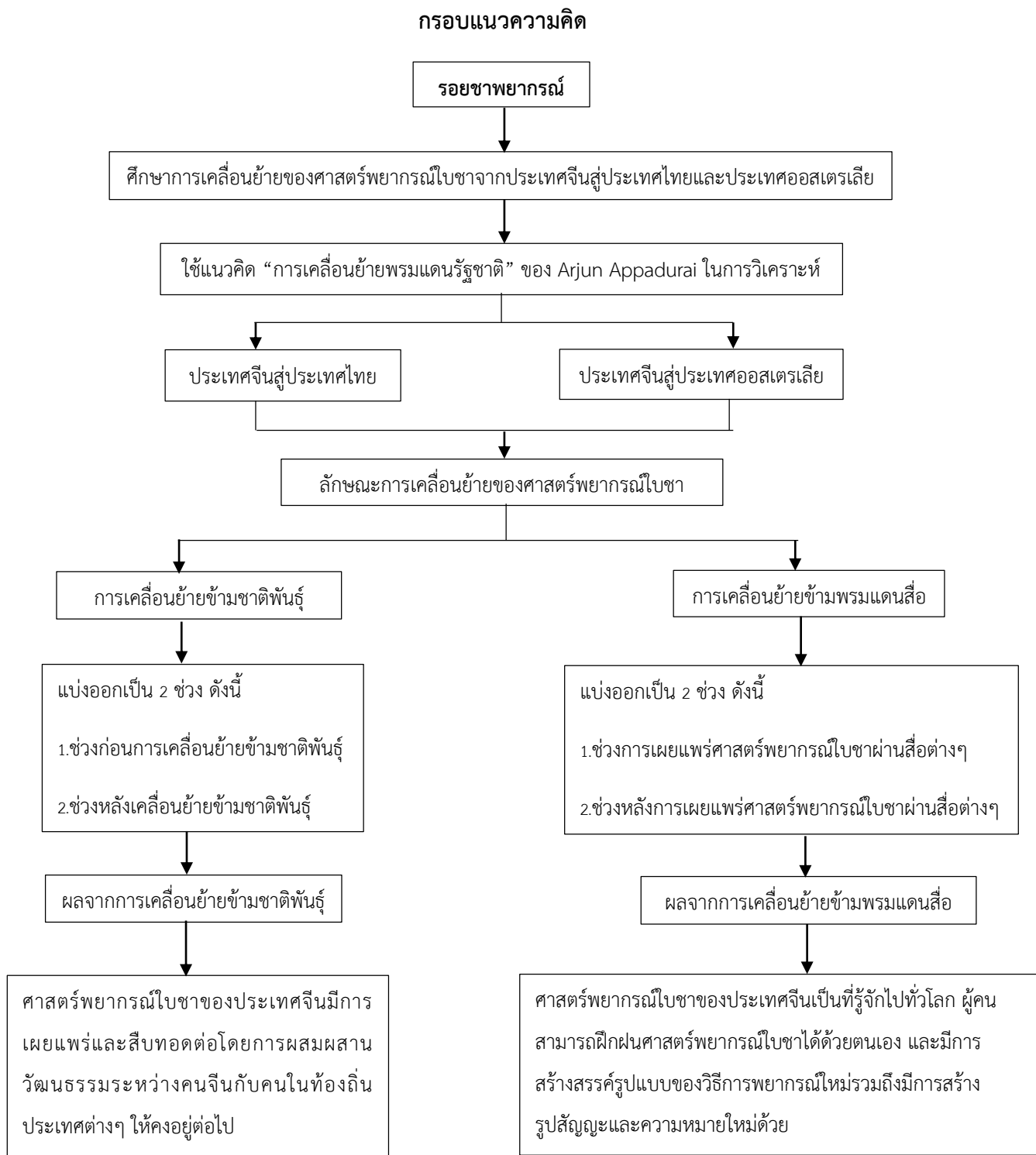
ชัดเจนออกมาสู่โลกที่เห็นทางแจ่มใสชัดเจน ตั้งนั้นกิจกรรมทางศาสนาจะทำให้เกิดความโน้มเอียงที่จะกระทำอะไรบางอย่างแตกต่างกัน คือ แรงจูงใจและความรู้สึก

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัญวิทยาทำให้ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทรูปสัญลักษณ์และความหมายที่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ คือ 1.รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิม และ 2.รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ นอกจากนี้สามารถแบ่งประเภทความหมายของรูปสัญลักษณ์ คือ รูปสัญลักษณ์ที่มีความหมายแบบเป็นมงคลและรูปสัญลักษณ์ที่มีความหมายแบบไม่เป็นมงคล

งานวิจัยทั้งหมดนี้มีประโยชน์ต่องานของผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะงานวิจัยของ พรพรรณ จันทโรนานนท์ มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก เพราะ เป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการอพยพของคนจีนเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้นำเอาวัฒนธรรม ความเชื่อ ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีท้องถิ่นของคนจีนเข้ามาเผยแพร่ในสังคมประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนมายังประเทศไทยและบทความวารสารของภัทรพงศ์ พันธ์งาม และ คณะก็มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก เพราะ เป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกรูปสัญลักษณ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถจำแนกรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่มีจำนวนมากให้สามารถทำการศึกษาได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งหนังสือเรื่อง วัฒนธรรม คือ ความหมาย ของ อคิน รพีพัฒน์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ความหมายรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

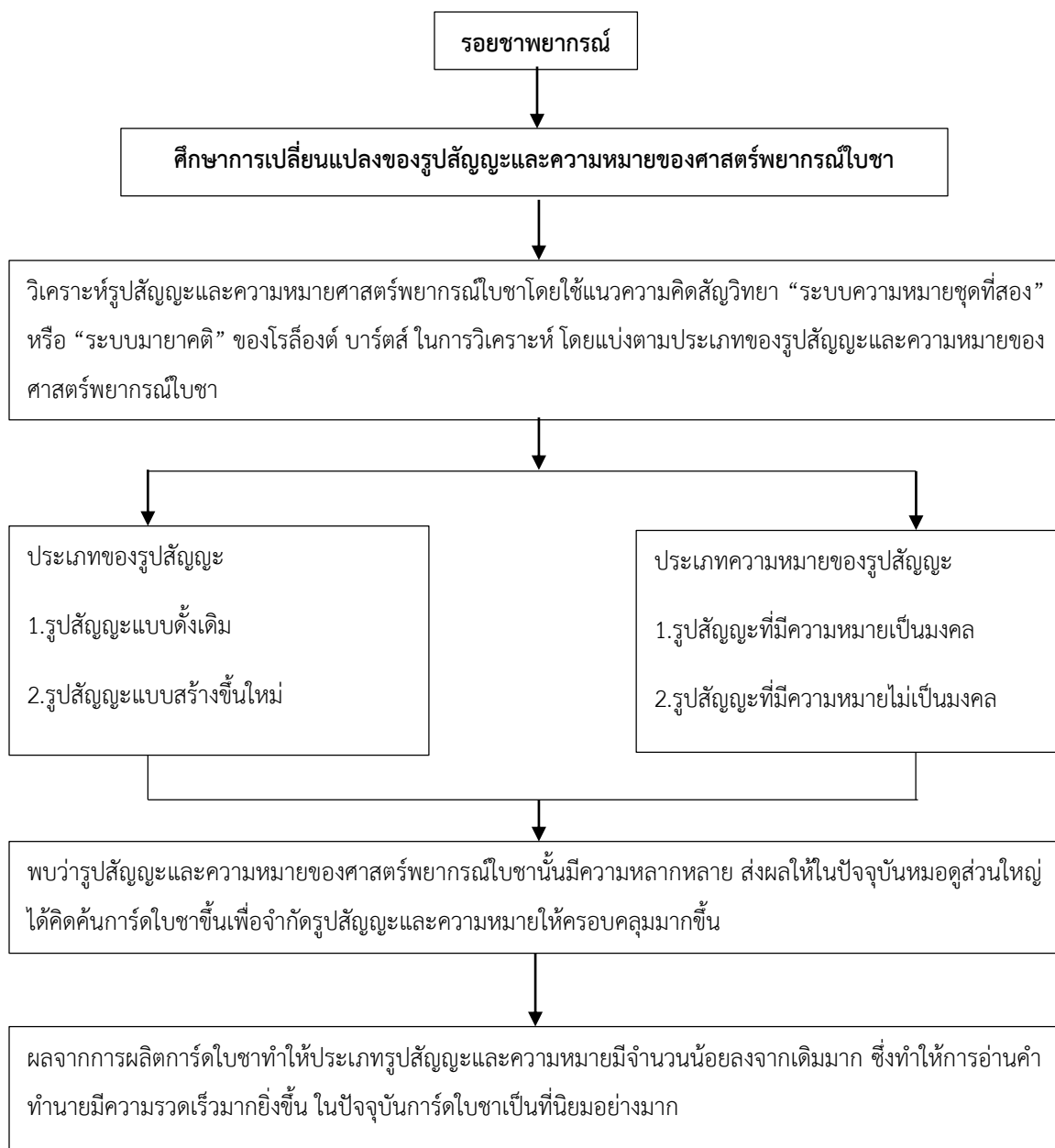
2.3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

กรอบการศึกษาของผู้วิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” ผู้วิจัยได้ไปศึกษาหาข้อมูลทางด้านสังคมศาสตร์และทบทวนแนวความคิดและข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อมูลกรอบการศึกษาตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยผู้วิจัยนำแนวความคิดดังต่อไปนี้มาใช้ในการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติมาใช้เพื่อศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ ศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย และใช้แนวความคิดสัญวิทยาในการศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยพบว่าการเคลื่อนย้ายข้ามชาติได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1

กรอบแนวความคิด (ต่อ)

ภาพที่ 2 แสดงกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

ในบทที่ 3 จะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ต่างๆ ซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ว่าด้วยลักษณะการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์และข้อที่ 2 คือ ศึกษา รุปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ โดยมีประเด็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ หลักเกณฑ์ในการอ่านคำพยากรณ์และรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หลักในการเคลื่อนย้ายและการตีความหมายจากรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

เนื้อหาในบทนี้มาจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ผ่านเอกสารต่างๆ และฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ส่วนตัวของหมอดูโหราศาสตร์ และ Youtube เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

3.1.1 ประวัติความเป็นมาของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

Tasseography หรือ ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ถือกำเนิดขึ้นที่ประเทศจีน เป็นศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ซึ่งคำว่า Tasse มีรากศัพท์ในภาษาฝรั่งเศสหมายถึง ถ้วย และคำว่า Geomanchy หมายถึง วิธีการ หรือ รูปแบบที่เก่าแก่ที่สุด Tasseography ได้ถูกนำมาตีความหมายในบริบทที่ลึกซึ้งและกว้างขวางออกไปด้วยอิทธิพลของขนบธรรมเนียม ประเพณี ความคิดของผู้คนต่างเชื้อชาติต่างเผ่าพันธุ์ในเส้นทางการติดต่อทางการค้าและการประกอบพิธีกรรมความเชื่อของชุมชนกลุ่มน้อยใหญ่

นับตั้งแต่ประเทศจีนใช้โหราศาสตร์ในการพยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนยังคงมีการสืบทอดอยู่จนถึงปัจจุบัน ซึ่งประเทศจีนจะใช้โหราศาสตร์ถึงอำนาจชัยชนะแห่งสงครามกองทัพของจักรพรรดิ การดูฤกษ์เวลาของการเพาะปลูกในแต่ละฤดูกาลพยากรณ์เกี่ยวกับความรัก สุขภาพร่างกาย ลักษณะนิสัยของคน หรือ โชคลาภ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่น่าสนใจของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ คือ หลักในการอ่านคำพยากรณ์จากเศษโหราศาสตร์ที่มีรูปสัญลักษณ์แตกต่างกันไป ซึ่งหลักในการอ่านคำพยากรณ์ต้องอาศัยจินตนาการควบคู่ไปกับการตีความตามหลักสัญลักษณ์ด้วย

3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำนายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่สำคัญมีทั้งหมด 4 ประเภท ดังนี้

1. ชาประเภท Loose Tea หรือ ชาที่ชงแล้วมีกากหลงเหลือเป็นรอยตะกอนติดอยู่ในถ้วยชา จะเป็นชาที่ห่อหุ้มด้วยกระดาษ หรือ ชาสำเร็จรูป ก็สามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ได้ทั้งนั้น แต่สำหรับชาผง ชาที่สำเร็จรูปที่แค่เติมน้ำร้อนก็ดื่มได้ หรือ ชาสำเร็จรูปพร้อมดื่มนั้นไม่สามารถนำมาใช้สำหรับการพยากรณ์ได้ (ภาพตัวอย่างของชาประเภท loose tea ดังที่เห็นในภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2)

2. ถ้วยชา ต้องเป็นถ้วยกระเบื้องที่มีสีขาว หรือ สีอ่อนๆ มีความสูงและความกว้างมากพอสมควร เพื่อการมองเห็นรอยน้ำชาได้อย่างชัดเจน หรือจะใช้ถ้วยชาโดยเฉพาะของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ก็ได้ (ภาพตัวอย่างของถ้วยชาสำหรับการพยากรณ์ ดังที่เห็นในภาพที่ 3 ภาพที่ 4 และ ภาพที่ 5)

3. จานรองถ้วยชา ถ้าเป็นเซตเดียวกันกับถ้วยชาจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (ภาพตัวอย่างของจานรองถ้วยชาสำหรับการพยากรณ์ ดังที่เห็นในภาพที่ 3 ภาพที่ 4 และภาพที่ 5)

4. ช้อนชงชา สามารถใช้แบบไหนก็ได้ที่ไม่ใช่ช้อนพลาสติก (ภาพตัวอย่างของช้อนชงชาสำหรับการพยากรณ์ ดังที่เห็นในภาพที่ 6 และ ภาพที่ 7)

ภาพที่ 3 ชาประเภท Loose Tea

ที่มา <https://infinitehoroscopes.com>

ภาพที่ 4 ชาประเภท Loose Tea ของ TWININGS

ที่มา <https://www.twinings.co.uk>

ภาพที่ 5 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์โดยเฉพาะแบบที่หนึ่ง

ที่มา <http://www.badwitch.co.uk>

ภาพที่ 6 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์โดยเฉพาะแบบที่สอง

ที่มา <https://www.pinterest.co.uk>

ภาพที่ 7 ถ้วยชาที่ใช้สำหรับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์โดยเฉพาะแบบที่สาม

ที่มา <http://www.laxpsychic.com>

ภาพที่ 8 ตัวอย่างของช้อนชงชาแบบที่หนึ่ง

ที่มา <https://sites.google.com>

ภาพที่ 9 ตัวอย่างช้อนชงชาแบบที่สอง

ที่มา <http://howto.newhobbybox.com/tasseography/>

3.1.3 วิธีการชงน้ำชาสำหรับใช้ประกอบพิธีกรรม

ขั้นตอนแรก คือ การชงชา โดยนำใบชาสักเล็กน้อยใส่ลงในถ้วยและเทน้ำร้อนลงในถ้วย ปล่อยให้ถ้วยอยู่หนึ่งๆ ประมาณ 3 นาที จากนั้นผู้รับคำทำนายจะตีมหาโดยให้เหลือใบชาและน้ำนิดหน่อยอยู่ติดกันถ้วย ถ้าเป็นชาแบบถุง ให้ฉีกถุงชาออกและตักผงชาสักเล็กน้อยประมาณครึ่งช้อนชาใส่ลงในน้ำที่เหลือกันแก้ว

ขั้นตอนที่สอง คือ ใช้มือซ้ายจับที่หูถ้วยและแกว่งแบบทวนเข็มนาฬิกาสัก 3 รอบ เพื่อให้การชงชาไปจับอยู่รอบๆ ถ้วย

ขั้นตอนที่สาม คือ ค่อยๆคว่ำถ้วยชาลงบนจานรองและปล่อยให้ น้ำชาไหลออกให้หมด

ขั้นตอนที่สี่ คือ หางยถ้วยกลับคืน ขั้นตอนนี้สามารถทำนายได้แล้ว

ในระหว่างพิธีกรรมผู้รับคำทำนายควรทำใจให้ว่างสบายและเพ่งจิตไปยังอนาคตและตั้งจิตอธิษฐานให้สัญลักษณ์ปรากฏออกมาอย่างชัดเจนและถูกต้อง

3.2 รูปลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์ใบชา

ตั้งแต่โบราณมนุษย์ได้ใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อสารกัน มีการใช้สัญลักษณ์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ที่มีความหมายในทางวัฒนธรรมในสังคมของตน ซึ่งแสดงออกถึงอุดมการณ์และแรงบันดาลใจส่วนตัว ชาวจีนก็ใช้สัญลักษณ์และเครื่องหมายมาตั้งแต่สมัยโบราณเช่นกัน สัญลักษณ์และเครื่องหมายต่างๆ ของชาวจีนมีพื้นฐานอยู่บนลวดลายดอกไม้ รูปทรงเรขาคณิต สัตว์ ศาสนา และอื่นๆ นอกจากนี้ชาวจีนมีปรัชญาการมองโลกที่ได้รับอิทธิพลของศาสนาพุทธลัทธิเต๋า โดยเชื่อว่าทุกสรรพสิ่งรวมกันเป็นหนึ่งเดียว โดยมีด้านตรงข้ามที่ผสมผสานกันอย่างสมดุล เช่น สัญลักษณ์หยินหยาง เป็นต้น

รูปลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์ใบชาที่ถูกรูปร่างขึ้นจากความเชื่อของชาวจีนเรื่องจักรวาล เรื่องดวงดาวบนฟ้าว่าเคลื่อนที่ตามกฎหรือตัวเลขที่แน่นอน ความเชื่อเรื่องสวรรค์ โลก มนุษย์ และธรรมชาติที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน อีกทั้งชาวจีนเชื่อกันว่าธรรมชาติกำหนดทิศ ฟาติง กำหนดคุณสมบัติของทิศด้วย ชาวจีนเรียกว่า “ตรีลักษณ์ทั้งแปด” หรือ “ทิศ 8” ซึ่งชาวจีนนำมาใช้ในการกำหนดทิศของถ้วยชา นอกจากนี้รูปลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์ใบชาที่ใช้ในการทำนายเหตุการณ์แต่ละครั้งว่าจะเกิดขึ้นกับใครเมื่อไหร่ และเป็นเหตุการณ์ที่ดี หรือ ไม่ดีอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับรูปลักษณ์และความหมายของรูปลักษณ์นั้นๆ

ว่าเป็นรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นมงคลหรือไม่เป็นมงคล โดยรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์มีดังนี้

3.2.1 รูปทรงเรขาคณิต

รูปทรงเรขาคณิต ประกอบด้วย รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม และ รูปวงกลม ซึ่งแต่ละรูปทรงมีความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. รูปสามเหลี่ยม หมายถึง ความโชคดี การประสบความสำเร็จ รั้งตำแหน่งเรื่องที่ไม่ดี
2. รูปสี่เหลี่ยม หมายถึง การเตือนให้ระวังเรื่องที่ไม่ดี
3. รูปวงกลม หมายถึง การประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่

3.2.2 ตัวเลข

ตัวเลข หมายถึง ระยะเวลาหนึ่งๆ อาจเป็นเดือน หรือ เป็นปีขึ้นอยู่กับสถานการณ์รอบด้าน ซึ่งตัวเลขที่ปรากฏขึ้นในศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จะมีทั้งตัวเลขที่ดีและตัวเลขที่ไม่ดี มักจะปรากฏขึ้นพร้อมกับรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความโชคดีและความโชคร้าย การทำนายจึงต้องอ่านตัวเลขและรูปสัญลักษณ์ไปพร้อมๆ กัน ดังนี้

- ตัวเลขใดๆที่ปรากฏขึ้นพร้อมกับรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความโชคดี หมายถึง การประสบความสำเร็จอย่างมาก
- ตัวเลขใดๆที่ปรากฏขึ้นพร้อมกับรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความโชคร้าย หมายถึง การผิดหวัง โชคร้ายที่กำลังจะเข้ามาถึง

3.2.3 ตัวอักษรภาษาอังกฤษ

- ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวใหญ่ หมายถึง ชื่อย่อของสถานที่นั้นๆ
- ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวเล็ก หมายถึง ชื่อย่อของบุคคลที่รู้จัก หรือ บุคคลใกล้ชิด

3.3 วิธีการอ่านคำพยากรณ์จากเศษใบชา

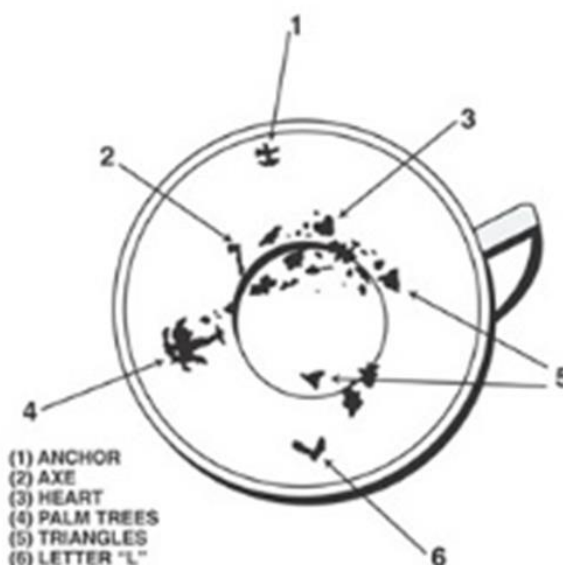
เมื่อได้ทำการศึกษารูปสัญลักษณ์ต่างๆของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำคำทำนายเหล่านั้นมารวมกันและสรุปออกมาเป็นประเด็นๆ คล้ายกับการดูไพ่ยิปซีที่ต้องนำความหมายของ

ไฟแต่ละใบมาอธิบายประกอบการรวมกันเพื่อทำนายทายทักเรื่องราวต่างๆ มีข้อจำกัดอย่างหนึ่ง คือ อย่าตัดสินคำทำนายจากภาพภาพเดียว ต้องนำทุกภาพที่ปรากฏมาอธิบายประกอบรวมกัน

3.3.1 หลักในการอ่านตำแหน่งของรูปสัญลักษณ์ต่างๆในถ้วยชา

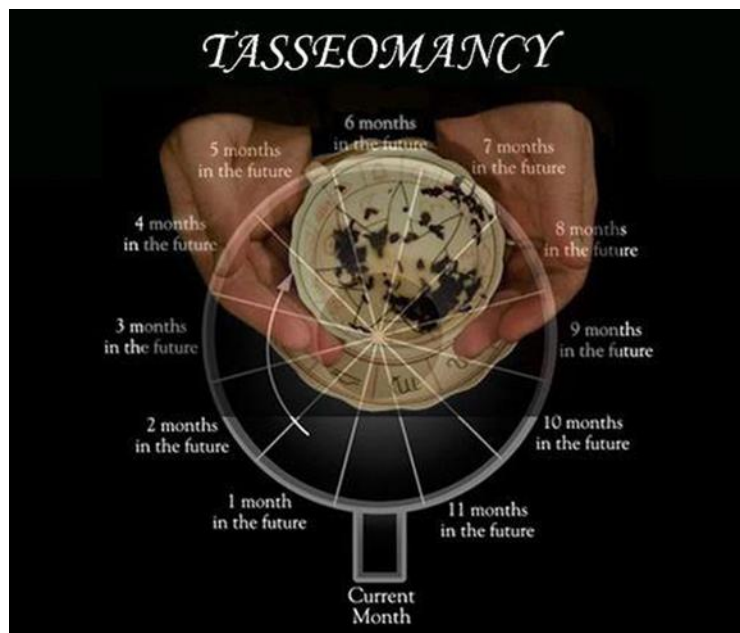
ตำแหน่งของถ้วยชามีความสำคัญมาก เพราะ ตำแหน่งของถ้วยชาจะสามารถคำนวณระยะเวลาของเหตุการณ์ได้ ซึ่งตำแหน่งของถ้วยชาสามารถแบ่งออกเป็น 3 บริเวณ ดังนี้

- บริเวณขอบ หรือ ริมขอบของถ้วยชา ถ้าสัญลักษณ์ใดๆ เกิดขึ้นบริเวณขอบ หรือ ริมถ้วยชาแสดงว่าสัญลักษณ์นั้นมีความสำคัญมาก เป็นคำทำนายของเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่ หรือ สิ่งที่จะเปลี่ยนชะตาชีวิตได้
- บริเวณกลางของถ้วยชา ถ้าสัญลักษณ์เกิดขึ้นด้านข้างบริเวณกลางๆ ถ้วย แสดงว่าสัญลักษณ์นั้นมีความสำคัญในระดับหนึ่งแต่ไม่สำคัญมากพอที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆในชีวิตได้
- บริเวณก้นถ้วยชา ถ้าสัญลักษณ์เกิดขึ้นบริเวณด้านก้นถ้วย แสดงถึงสิ่งของ เหตุการณ์ หรือ การกระทำบางอย่างที่ควรจะมีการเปลี่ยนแปลง หรือ แก้ไขอย่างเร่งด่วน

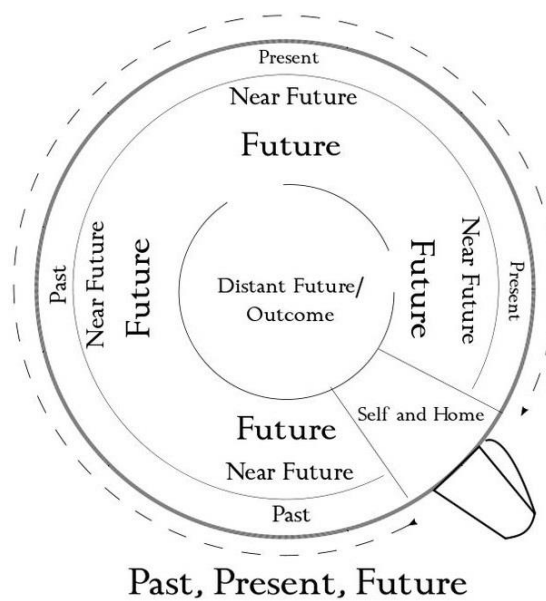
ภาพที่ 10 ตำแหน่งรูปสัญลักษณ์บนถ้วยชา

ที่มา <http://www.teausa.com/14531/reading-tea-leaves>

ภาพที่ 11 หลักในการอ่านค่านายของศาสตร์พยากรณ์โหราแบบสากล

ที่มา <https://adeptinitiates.com>

ภาพที่ 12 หลักในการอ่านค่านายของศาสตร์พยากรณ์โหราในถ้วยชา

ที่มา <https://daily.zhihu.com/story/9556494>

1. เกิดรอยชากระจัดกระจายอยู่อย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งถ้วยชา แสดงถึง เหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตามช่วงเวลาที่สำคัญลักษณะต่างๆ ปรากฏบนเส้นแบ่งเวลาในถ้วยชาที่กำหนดขึ้นดังนี้
 - จินตนาการว่า ถ้วยชาด้านในเป็นหน้าปัดนาฬิกา
 - หูถ้วยชา คือ ตำแหน่ง 9 นาฬิกา หมายถึง ช่วงเวลาปัจจุบัน
 - ด้านบนเหนือหูถ้วยชา คือ ตำแหน่ง 12 นาฬิกา หมายถึง เวลา 3 เดือนข้างหน้า
 - ด้านตรงข้ามหูถ้วยชา คือ ตำแหน่ง 3 นาฬิกา หมายถึง เวลา 6 เดือนข้างหน้า
 - ด้านล่างหูถ้วยชา คือ ตำแหน่ง 6 นาฬิกา หมายถึง เวลา 9 เดือนข้างหน้า
2. รอยชามีทิศทางการเกาะตัวในถ้วยชาเป็นเส้นวนตามเข็มนาฬิกาอย่างชัดเจน แสดงว่าสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกำลังมุ่งหน้าเข้ามาหาเรา หรือ เป็นเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในเร็ววัน โดยสัญลักษณ์ที่อยู่ด้านบนของเส้นวนนั้น ถือว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญ ส่วนที่ด้านล่างมาเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญรองลงไป
3. รอยชามีทิศทางการเกาะตัวในถ้วยชาเป็นเส้นวนทวนเข็มนาฬิกาอย่างชัดเจน แสดงว่าสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกำลังเดินออกไปจากเราและกำลังจะหมดความสำคัญลงไป คำทำนายจากสัญลักษณ์เหล่านั้นจะไม่เกิดขึ้นในเร็ววันอย่างแน่นอน

3.4 ความน่าเชื่อถือของหมอดูใบชา

ในปัจจุบันนี้โหราศาสตร์ควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของมนุษย์โดยทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงอยู่เฉพาะผู้นำหรือผู้ที่มีบรรดาศักดิ์ดังเช่นในอดีตและมีวิวัฒนาการมาในหลายรูปแบบจนกระทั่งล่าสุดในยุคที่วิทยาการทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์โหราศาสตร์ได้ประยุกต์เอาเทคโนโลยีนั้นมาใช้ในการทำนายด้วย แต่หน้าที่ของหมอดูในอดีตกับปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันมากนัก โหราศาสตร์จึงยังเป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่งในการดำรงชีวิตและเมื่อคนจะต้องพึ่งพาโหราศาสตร์จึงเป็นเหตุให้อาชีพหมอดูมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหมอดูแต่ละคนก็มีวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกัน ซึ่งหมอดูใบชาก็มีวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ที่มารับคำทำนายเช่นกัน โดยมีองค์ประกอบในการสร้างความน่าเชื่อถือดังนี้

3.4.1 ลักษณะการแต่งกายของหมอดูใบชา

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหมอดูของศาสตร์พยากรณ์ใบชา ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่าหมอดูใบชาส่วนใหญ่จะใส่เสื้อผ้าแบบเรียบง่าย ไม่เน้นลวดลายและมีโทนสีเข้ม เช่น สีดำ หรือ สีแดง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ เช่น การแต่งตัวของหมอดูใบชาประเทศไทย และ ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

ภาพที่ 13 การแต่งกายของหมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติกุล

ที่มา <http://www.cleothailand.com>

ภาพที่ 14 การแต่งกายของหมอดูใบชาประเทศออสเตรเลีย Karin

ที่มา <https://www.teawithkarin.com/about-me>

3.4.2 ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหมอดูของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า นอกจากการแต่งกายของหมอดูจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับหมอดูโหราศาสตร์แล้ว การจัดสภาพแวดล้อมก็เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ได้เช่นกัน ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมต้องทำให้ผู้ที่มารับคำทำนายรู้สึกผ่อนคลายไม่รู้สึกรอคัดแน่นมากเกินไป

ภาพที่ 15 การจัดสภาพแวดล้อมประกอบพิธีกรรมของหมอดูโหราศาสตร์

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=l9dBZkLSO20&t=50s>

3.4.3 ลักษณะการสร้างที่น่าเชื่อถือในพิธีกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหมอดูของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า สิ่งที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในพิธีกรรมการทำนายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ นอกจากการแต่งกายของหมอดูและการจัดสภาพแวดล้อม คือ ภาษาที่หมอดูใช้ในการทำนาย ซึ่งภาษาที่หมอดูใช้ในการทำนายจะเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายนิยมใช้ทั่วไปและมีความกระชับเพื่อให้เกิดการเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น

3.5 สรุปท้ายบท

จากเนื้อหาในบทที่ 3 ซึ่งนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์กับประเภทรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เป็นการพยากรณ์ที่มีมาตั้งแต่โบราณและมีอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการทำนาย ได้แก่ โหราประเภท loose tea ชุดถ้วยชา จานรองชา และช้อนชาที่เข้าชุดกัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของพิธีกรรม อีกทั้งการแต่งกายของหมอดูและการจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำนายของหมอดูก็มีส่วนช่วยในการสร้างความน่าเชื่อถือของหมอดูให้กับผู้ที่มารับคำทำนายด้วย นอกจากนี้การวิเคราะห์รูปสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นจากเศษโหราศาสตร์นั้นมีความสำคัญมาก หมอดูโหราศาสตร์จะต้องทำการวิเคราะห์ให้ลึกซึ้ง หลักการที่สำคัญจึงอยู่ที่การเข้าใจหลักในการอ่านรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จึงจะสามารถตีความหมายได้อย่างแม่นยำ เพราะรูปสัญลักษณ์ต่างๆ จะไม่ได้สื่อความหมายโดยตรงแต่แฝงไว้ด้วยความหมายเบื้องลึก

ในส่วนของรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์นั้นมีการใช้สัญลักษณ์ที่มีความหมายในทางวัฒนธรรมในสังคมซึ่งชาวจีนได้สร้างรูปสัญลักษณ์และเครื่องหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์โดยมีพื้นฐานอยู่บนลวดลายดอกไม้ รูปทรงเรขาคณิต สัตว์ ศาสนา และอื่นๆ นอกจากนี้ชาวจีนได้นำความเชื่อเกี่ยวกับหลัก “ตรีลักษณ์ทั้งแปด” หรือ “ทศ 8” มาใช้ในการกำหนดทิศของถ้วยชาเพื่อใช้ในการทำนายระยะเวลาของเหตุการณ์ด้วย ซึ่งรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์นั้นมียุคจำนวนมากและมีการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดรูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นมาใหม่มากมายซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

ลักษณะการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

ในบทที่ 4 จะกล่าวถึงลักษณะการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการเคลื่อนย้ายศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย โดยใช้แนวความคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของ Arjun Appadurai ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีกรณีศึกษา 3 หัวข้อ ดังนี้

4.1 แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของ Arjun Appadurai

4.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

4.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศไทย

4.2.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศออสเตรเลีย

4.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

4.3.1 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย

4.3.2 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย

4.3.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทย

4.1 แนวความคิดการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของ Arjun Appadurai

Arjun Appadurai, 1996 อ้างถึงใน ฐิรุฒธิ เสนาคำ (2547) อธิบายว่า แนวความคิด Transnationalism เป็นแนวความคิดที่เริ่มต้นขึ้นในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทั้งรัฐและทุนรวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์มีความแข็งแกร่งจนสามารถขยายอำนาจไปครอบคลุมท้องถิ่นได้มากขึ้น โดยผ่านกลไกต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน รวมทั้งผ่านระบบการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย โดยแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากนักวิชาการตะวันตก คือ แนวคิดเรื่องพื้นที่สังคมข้าม

พรมแดน (transnationalism) โลกาภิวัตน์ (globalization) และคนพลัดถิ่น (diaspora) ซึ่งถือเป็นแนวคิดสำคัญในการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นอกจากนี้สิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรม (cultures) อัตลักษณ์ (identities) และชาติพันธุ์ (ethnicities) ไม่สามารถบรรจุไว้ในพรมแดนรัฐ-ชาติได้ หากแต่เป็นสิ่งที่เลื่อนไหล สัจจและตัดข้ามพรมแดนได้

ลักษณะข้ามพรมแดนรัฐชาติ (transnationalism) มี 5 ลักษณะ คือ

1. พรมแดนรัฐชาติ (Ethnoscapes) เกิดการเคลื่อนไหวของผู้คน เช่น นักท่องเที่ยว คนอพยพ คนถูกเนรเทศ คนย้ายถิ่นอาศัย และคนทำงาน คนอพยพและคนทำงานในที่นี่เกิดขึ้นมากในโลกที่สาม ซึ่งมีแรงงานจำนวนมากย้ายถิ่นไปทำงานในโลกที่หนึ่ง การอพยพแรงงานนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของมวลชนจำนวนมาก ประเทศอเมริกาและประเทศในยุโรปจะกลายเป็นตัวแบบให้กับโลกที่สาม

2. พรมแดนเทคโนโลยี (Technoscapes) เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารหลังไหลโดยบริษัทการค้าต่างๆ กิจกรรมพาณิชย์เกิดขึ้นในหลายประเทศ เช่น บริษัทผลิตเหล็กในลิเบียอาจได้รับความสนใจจากอินเดีย รัสเซีย จีนหรือ ญี่ปุ่น

3. พรมแดนการเงิน (Finanscapes) มีการหลังไหลของเงินตราจำนวนมากในตลาดการค้าการลงทุน การเคลื่อนไหวของเงินตรากลายเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดขอบเขต เพราะนายทุนต้องการผลกำไรมากโดยต้องติดต่อกับต่างประเทศ มีไหลลงทุนในประเทศอย่างเดียว สิ่งนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งชนิดใหม่ เช่น ชาวლოსแอนเจลิสไม่พอใจชาวญี่ปุ่นที่มาซื้อเมืองของพวกเขา หรือ ชาวบอมเบย์กังวลเกี่ยวกับเมืองที่เขาอาศัยว่าจะถูกชาวอาหรับจากเปอร์เซียยึดครอง

4. พรมแดนสื่อ (Mediascapes) ภาพลักษณ์ของความจริงถูกสร้างขึ้นและถูกเผยแพร่ออกไปมากมายโดยหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ พรมแดนสื่อทำให้เรื่องราวของผู้คนจากที่ต่างๆทั่วโลกเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และทำให้คนท้องถิ่นมีโอกาสเผยแพร่เรื่องราวของตัวเองได้อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

5. พรมแดนความคิด (Ideoscapes) รัฐชาติได้สร้างความคิดขึ้นมา ความคิดที่ถูกสร้างส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความรุ่งเรือง ความเจริญก้าวหน้า อีสรภาพ ภราดรภาพ สิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นเอกราช ความคิดเหล่านี้มีการต่อสู้แข่งขันกันในภูมิภาคยุโรป อเมริกา และส่วนต่างๆของโลก

จากลักษณะของการเคลื่อนย้ายข้ามชาติที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องการเคลื่อนย้ายข้ามรัฐชาติและการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนสื่อมาใช้ในการศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายศาสตร์พหุวัฒนธรรมในชาของประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย

4.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

4.2.1 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนสู่ประเทศไทย

การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศไทยนั้นเริ่มต้นเข้ามาในประเทศไทยในตั้งแต่ก่อนสมัยอยุธยา ซึ่งชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยจะมาจากดินแดนทางตอนใต้ของประเทศจีน คือ มณฑลกว่างตุง ฮกเกี้ยน และไหหลำ ชาวจีนเหล่านี้ได้แก่ชาวจีนกว่างตุง ชาวจีนแคะ (ฮากกา) ชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮกเกี้ยน และชาวจีนไหหลำ รวม 5 กลุ่มภาษาใหญ่ หลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีน 5 กลุ่มภาษาดังกล่าวในประเทศไทย เห็นได้จากศาลเจ้า สมาคมตระกูลแซ่ สมาคมกลุ่มภาษา สมาคมถิ่นเกิด สมาคมอาชีพ และโรงเรียนจีน อันเป็นหลักฐานที่แน่ชัดสาเหตุของการอพยพของชาวจีนเข้าสู่ประเทศไทยก็เพราะความไม่สงบภายในประเทศจีน ความอดอยาก การติดต่อค้าขาย และความสามารถในการเดินเรือของจีนออกสู่ทะเล ซึ่งชาวจีนรุ่นแรกๆ ที่อพยพเข้ามาในไทยจะเข้ามาพร้อมกับเรือสินค้า และส่วนมากเป็นชาวจีนที่อาศัยทำกินอยู่ในดินแดนทางใต้แถบชายทะเลมาก่อน

เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในไทยก็ได้นำวัฒนธรรมความเชื่อ ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรมเข้ามาด้วย แม้ว่าชาวจีนมีความยึดมั่นในประเพณีจีนมากแต่เมื่อเข้ามาอาศัยในผืนแผ่นดินไทยจึงทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างชาวจีนและไทย เห็นได้จากการผสมผสานด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนา เช่น ตรุษจีน สารทจีน แข็งเม้ง เทศกาลกินเจ เป็นต้น ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ตกทอดสู่รุ่นลูก รุ่นหลานของชาวจีนในประเทศไทย อีกทั้งความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยที่คนไทยเชื่อมาอย่างยาวนานก็ได้รับอิทธิพลมาจากจีนด้วย

แม้จะไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดว่าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนเข้ามาในประเทศไทยได้อย่างไร แต่จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์การอพยพของชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยทำให้สันนิษฐานได้ว่าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เข้ามาในประเทศไทยโดยหมอดูชาวจีนที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามาและเผยแพร่ความเชื่อทางโหราศาสตร์จีนให้กับคนไทย ซึ่งคนไทยเดิมมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องโหราศาสตร์และไสยศาสตร์อยู่แล้ว ทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของจีนเป็นอีกหนึ่งศาสตร์ที่ได้รับความสนใจจากหมอดูคนไทยด้วย

ปัจจุบันแม้ว่าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนจะไม่ใช่ที่นิยมในประเทศไทย เนื่องจากเป็นศาสตร์ที่ยากต่อการศึกษาคำทำนายไม่ค่อยมีหมอดูโหราศาสตร์ในประเทศไทย แต่ก็มีหมอดูโหราศาสตร์คนไทยนำศาสตร์

พยากรณ์ใบชาของประเทศจีนเข้ามาเผยแพร่สู่คนไทยด้วยกันผ่านทางสื่อออนไลน์ด้วย เนื่องจากปัจจุบันสื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้คนทั่วโลกเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้ง่ายขึ้นและเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้คนมีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันได้มากขึ้นด้วย ซึ่งหมอดูใบชาที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยคือ หมอดูใบชา อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติกุล

ภาพที่ 16 หมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติกุล

ที่มา <http://www.cleothailand.com/horoscope/>

ภาพที่ 17 Facebook Page ของ หมอดูใบชาประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาติกุล

ที่มา <https://www.facebook.com/TeaLeaveReadings.Thailand/>

4.2.2 ลักษณะการเคลื่อนย้ายข้ามชาติของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศออสเตรเลีย

ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนได้เข้ามาในประเทศไทยออสเตรเลียโดยผ่านการอพยพลี้ภัยจากสงครามโลกในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 ทำให้ผู้ที่อพยพย้ายถิ่นฐานชาวจีนได้แบ่งปันค่านิยมเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนจีนแก่คนออสเตรเลีย รวมถึงการเผยแพร่ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์จีนทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนเป็นที่รู้จักในประเทศไทยออสเตรเลียด้วย

เมื่อศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยออสเตรเลีย ทำให้เกิดหมอดูโหราศาสตร์ในประเทศไทยขึ้นมากมาย เพราะ คนออสเตรเลียชื่นชอบเรื่องลึกลับและการทำนายต่างๆ อีกทั้งศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งหมอดูโหราศาสตร์ออสเตรเลียที่มีชื่อเสียง คือ หมอดูโหราศาสตร์ Karin ท่านจะใช้เว็บไซต์ Youtube และเว็บไซต์ส่วนตัว ในการเผยแพร่วิชาความรู้เรื่องศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ และบางครั้งก็ทำการพยากรณ์ผ่านการถ่ายคลิปวิดีโอลง Youtube

ภาพที่ 18 หมอดูโหราศาสตร์ Karin

ที่มา <https://www.teawithkarin.com/>

ภาพที่ 19 เว็บไซต์ส่วนตัวของหมอดูใบชา Karin

ที่มา <https://www.teawithkarin.com/>

4.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์ใบชา

4.3.1 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศจีน

ศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศจีน เป็นศาสตร์พยากรณ์ใบชาที่ใช้ใบชาในการทำนายเหตุการณ์ต่างๆ กำเนิดขึ้นตั้งแต่สมัยจีนยุคโบราณ ได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาและความเชื่อของชาวจีน ซึ่งระบบความเชื่อของชาวจีนมีการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อดั้งเดิมและหลักธรรมเนื่องในลัทธิและศาสนาต่างๆ ทั้งความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเกี่ยวกับการเคารพบรรพบุรุษ ลัทธิหยินหยาง หลักปรัชญาขงจื้อ วิถีความเชื่อแห่งเต๋า รวมทั้งหลักธรรมในพุทธศาสนาหายานหล่อหลอมเข้าด้วยกันเป็นระบบความเชื่อเฉพาะของชาวจีนส่งผลให้ลักษณะของความเชื่อและการถือโชคลางของชาวจีนเป็นรูปแบบของความเชื่อต่อเนื่องในทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ทำให้ศาสตร์พยากรณ์ใบชาประเทศจีนยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน

4.3.2 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศไทย

ผลจากการอพยพย้ายถิ่นของคนจีนเข้ามาในประเทศไทยทำให้คนไทยได้รับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ของประเทศจีนมาอย่างยาวนานผ่านการเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อ ประเพณีจากคนจีน เช่น การเสี่ยงเซียมซี ดูดวงจู้ยี้ เป็นต้น ซึ่งศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศไทยก็เป็นอีกหนึ่งศาสตร์แห่งความเชื่อเรื่องโชครางที่ประเทศไทยรับมาจากประเทศจีนด้วย

ประเทศไทยมีการนำเอาศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทยมาประยุกต์ใช้ในเรื่องของการทำนายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สุขภาพ ความรัก การเงิน การงาน และเรื่องอื่นๆ อีกมากมาย ในส่วนของรูปแบบพิธีกรรมนั้น ประเทศไทยยังคงใช้รูปแบบพิธีกรรมแบบดั้งเดิมที่มีต้นแบบจากประเทศจีน แต่เนื่องจากศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทยเป็นศาสตร์พยากรณ์ที่ต้องศึกษาและฝึกฝนวิชาการทำนายให้ชำนาญเท่านั้น สิ่งสำคัญของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ คือ การตีความหมายรูปสัญลักษณ์ต่างๆ จากเศษโหราศาสตร์ที่ปรากฏในถ้วยชา ต้องใช้หลักความเชื่อเรื่องรูปสัญลักษณ์ที่เป็นมงคลและไม่เป็นมงคลของจีนรวมถึงใช้จินตนาการและความรู้ในสัญลักษณ์ประกอบการทำนายด้วย จึงจะสามารถทำนายเหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ ซึ่งรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่มีต้นแบบจากประเทศจีนนั้นมีจำนวนมาก ทำให้เกิดการคิดค้นรูปแบบการตีความรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ให้มีความรวดเร็วมากขึ้นด้วยการนำรูปสัญลักษณ์ต่างๆ มาอยู่ในรูปแบบการ์ด ซึ่งเป็นภาพวาดตามรูปสัญลักษณ์นั้นๆ ทำให้การอ่านรูปสัญลักษณ์จากเศษโหราศาสตร์เป็นสิ่งที่ง่ายยิ่งขึ้น

หมอดูโหราศาสตร์ประเทศไทย อาจารย์ประเสริฐ ปริญญาตุลได้มีการคิดค้นการ์ดเพื่อรวบรวมรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์และนำมาใช้ประกอบการอ่านทำนายจากรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ด้วย ซึ่งมีทั้งหมด 368 ใบ จากรูปสัญลักษณ์ทั้งหมดของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ประเทศจีนที่มีมากกว่า 300 รูป เป็นการลดทอนรูปสัญลักษณ์ที่มีความหมายคล้ายกันให้น้อยลง

ภาพที่ 20 รูปแบบการ์ดโหราศาสตร์แบบวงกลมของหมอดูโหราศาสตร์ประเทศไทย

ที่มา <http://www.cleothailand.com/horoscope/>

ภาพที่ 21 รูปแบบการ์ดใบชาแบบสี่เหลี่ยมของหมอดูใบชาประเทศไทย

ที่มา <http://www.cleothailand.com/horoscope/>

4.3.3 ลักษณะวัฒนธรรมของศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศออสเตรเลีย

เมื่อชาวจีนได้อพยพย้ายถิ่นเข้ามาในประเทศออสเตรเลียตั้งแต่การค้นพบทองคำประกอบกับการลี้ภัยสงครามทำให้มีประชากรจีนในประเทศออสเตรเลียเพิ่มมากยิ่งขึ้น ผลจากการอพยพเข้ามาของชาวจีน ทำให้ประเทศออสเตรเลียได้รับวัฒนธรรมจีนเข้ามาในประเทศทั้งในเรื่องของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ ซึ่งทำให้ศาสตร์พยากรณ์ใบชาของประเทศจีนได้เป็นที่รู้จักในประเทศออสเตรเลียด้วย

ชาวออสเตรเลียชื่นชอบเรื่องลึกลับเกี่ยวกับศาสตร์การทำนายต่างๆ ตั้งแต่โบราณกาล เมื่อได้รู้จักกับศาสตร์พยากรณ์ใบชาทำให้ผู้คนออสเตรเลียสนใจที่จะศึกษาและนิยมนำมาใช้เป็นการละเล่นในวงน้ำชาด้วย อีกทั้งมีการคิดค้นรูปแบบของพิธีกรรมการทำนายใหม่ๆ ด้วย

หมอดูใบชาที่มีชื่อเสียงในประเทศออสเตรเลีย คือ หมอดูใบชา Karin นิยมคิดค้นรูปแบบพิธีกรรมของศาสตร์พยากรณ์ใบชาขึ้นใหม่อยู่เสมอ และมีการคิดค้นการ์ดที่แสดงรูปสัญลักษณ์และความหมายต่างๆ ของศาสตร์พยากรณ์ใบชาเช่นเดียวกับประเทศไทยและมีจำหน่ายไปทั่วโลกด้วย ทำให้ผู้คนที่สนใจสามารถ

ศึกษาศาสตร์พยากรณ์ใบชาได้ด้วยตนเองอย่างเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น แต่รูปแบบการ์ดของหมอดู Karin นั้นยังรวบรวมรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์ใบชาที่มีต้นแบบจากประเทศจีนไม่ได้ทั้งหมดทำให้ผู้ที่มีการ์ดใบชาของหมอดู Karin จำเป็นต้องศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์ใบชาเพิ่มเติมเพื่อที่จะสามารถทำนายเหตุการณ์อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 22 รูปแบบการ์ดใบชาแบบที่หนึ่งของหมอดูประเทศออสเตรเลีย

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=EgnAjq7-Nsg>

ภาพที่ 23 รูปแบบการ์ดใบชาแบบที่สองของหมอดูประเทศออสเตรเลีย

ที่มา https://www.youtube.com/watch?v=StbeYwL_i9k&t=22s

ภาพที่ 24 ตัวอย่างการทำนายแบบใหม่ของหมอดู Karin แบบที่หนึ่ง

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=HPtwGLOb-1A>

ภาพที่ 25 ตัวอย่างการทำนายแบบใหม่ของหมอดู Karin แบบที่สอง

ที่มา https://www.youtube.com/watch?v=NJdO-_74pnU

4.4 สรุปท้ายบท

จากข้อมูลทั้งหมดของการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพจากประเทศจีนสู่ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียนั้นสามารถสรุปได้ว่า ในช่วงแรกเป็นการเคลื่อนย้ายข้ามชาติพันธุ์โดยศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียจากการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวจีนเข้ามาในประเทศไทย เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างคนจีนและคนในสังคมท้องถิ่นของประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ทำให้ศาสตร์พยาบาลวิชาชีพเป็นที่รู้จักในแวดวงของหมอดูประเทศนั้นๆ

ต่อมากระแสโลกาภิวัตน์ได้นำเอาวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีเข้ามาในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียด้วย ทำให้เกิดการพัฒนาด้านของสื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ เป็นสื่อที่สำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารหรือความรู้ต่างๆ รวมถึงใช้ในการศึกษาหาความรู้ต่างๆ ด้วย ทำให้หมอดูวิชาชีพประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียเผยแพร่ศาสตร์พยาบาลวิชาชีพผ่านสื่อต่างๆ ไม่ต้องอาศัยคนเพื่อเผยแพร่ศาสตร์พยาบาลวิชาชีพจากคนรุ่นสู่รุ่นอีกต่อไป

อีกทั้งหมอดูวิชาชีพในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียมีการพัฒนาด้านการศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพที่มีต้นแบบจากประเทศจีนให้ง่ายมากยิ่งขึ้น โดยการคิดค้นการ์ด หรือ ไพ่ ที่รวบรวมรูปสัญลักษณ์และความหมายต่างๆ ที่สำคัญของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพไว้

ในด้านวัฒนธรรมของศาสตร์พยาบาลวิชาชีพของประเทศจีน ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย นั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังคงรักษาต้นแบบของพิธีกรรมของประเทศจีนเอาไว้ แม้ว่าประเทศออสเตรเลียจะคิดค้นรูปแบบพิธีกรรมการพยาบาลแบบใหม่ขึ้นมาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจแต่ท้ายที่สุดแล้วรูปแบบพิธีกรรมแบบดั้งเดิมของประเทศจีนยังคงเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

บทที่ 5

รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

ในบทที่ 5 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษารูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัย คือ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

5.1.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล

5.1.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

5.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

5.2.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นมงคล

5.2.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เป็นมงคล

5.3 วิเคราะห์รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ตามหลักสัญลักษณ์วิทยา

5.3.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

5.3.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวเลข

5.3.3 รูปสัญลักษณ์และความหมายที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ

5.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

เนื่องจากรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์มีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคลและไม่เป็นมงคล โดยเลือกจากประเภทของรูปสัญลักษณ์ คือ รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต ตัวเลข และตัวอักษรภาษาอังกฤษ ดังนี้

5.1.1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล

ตารางที่ 1 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายเป็นมงคล

ประเภทรูปสัญลักษณ์	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ ภาษาไทย
1. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรง เรขาคณิต 1. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป สามเหลี่ยม	ANCHOR, BELL, DUCK, ELEPHANT, FISH, HAT, JEWELLERY, KEY, LAUREL, OAK TREE, PALM TREE, QUEEN, TENT, VASE, WEDDING CAKE, YATCH	สมอเรือ, กระดิ่ง, เป็ด, ช้าง, ปลา, หมวก, อัญมณี, กุญแจ, พวงมาลัย, ต้นโอ๊ค, ต้นปาล์ม, พระราชินี, เต็นท์, แจกัน, เค้ก แต่งงาน, เรือยอร์ช
2. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป สี่เหลี่ยม	APRON, BUTTER, CAMERA, FENCE, LETTERS, MIRROR, NET, PURSE, TRAIN, TRAM, VAN, WOOD,	ผ้ากันเปื้อน, เนย, กล้อง, รั้ว, จดหมาย, กระจก, ตาข่าย, กระเป๋าตังค์, รถไฟ, รถราง, รถตู้, แ่งไม้
3. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป วงกลม	CARNATIONS, GRAPES, IRISES, MOON, NECKLACE, ROSE, SHAMROCK,	ดอกคานะชั่น, องุ่น, ดอกไอริส, ดวงจันทร์, สร้อยคอ, ดอก กุหลาบ, ดอกแม็มร็อค,
2. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลข	Zero, Two, Three, Six, Eight, Nine	ศูนย์, สอง, สาม, หก, แปด, เก้า
3. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษร ภาษาอังกฤษ	BUILD, CANADA, EGYPT, HOUSE, INDIA, LONDON	ตึก หรือ อาคาร, ประเทศ แคนาดา, ประเทศอียิปต์, บ้าน, ประเทศอินเดีย, ประเทศ ลอนดอน

ที่มา: จากหนังสือ *Telling Fortunes BY Tea Leaves* CICKLY KENT

5.1.2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

ตารางที่ 2 รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

ประเภทรูปสัญลักษณ์	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ ภาษาไทย
1.รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรง เรขาคณิต		
1. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป สามเหลี่ยม	ARROW, BATS, DEER, EELS, FLAG, GRASSHOPPERS, HAWK, KETTLE, KNIFE, RAVEN, SHARK, TELESCOPE, URN,	ลูกศร, ค้างคาว, กวาง, ปลา ไหล, ธง, ตี๊กแตน, เหยี่ยว, กา ต้มน้ำ, มีด, กา, ปลาฉลาม, กล้องโทรทรรศน์, โทศ,
2. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป สี่เหลี่ยม	CANDLE, LOCK AND KEY, PAIL,	เทียนไข, ลูกกุญแจและแม่ลือค กุญแจ, ถังน้ำ
3. รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูป วงกลม	MORTAR, OPERA – GLASSES,	ครก, แว่นตาโอเปร่า
2.รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลข	Four, Five, Seven, Thirteen, Fourteen	สี่, ห้า, เจ็ด, สิบสาม, สิบสี่
3.รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษร ภาษาอังกฤษ	-	-

ที่มา: จากหนังสือ *Telling Fortunes BY Tea Leaves* CICKLY KENT

หมายเหตุ: ไม่มีรูปสัญลักษณ์ตัวอักษรภาษาอังกฤษที่มีความหมายไม่เป็นมงคล เนื่องจากรูปสัญลักษณ์ตัวอักษรภาษาอังกฤษที่มีความหมายไม่เป็นมงคลนั้นจะต้องปรากฏขึ้นคู่กับรูปสัญลักษณ์รูปทรงเรขาคณิตหรือ รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลขที่มีความหมายไม่เป็นมงคลด้วย

5.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ เกิดจากการนำรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมที่มีความหมายคล้ายกันหลายอันมารวมกันเพื่อลดทอนรูปสัญลักษณ์และเพื่อให้มีรูปสัญลักษณ์ที่ครอบคลุมความหมายของรูปสัญลักษณ์ต่างๆ มากขึ้น ซึ่งรูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่นี้มาในรูปแบบของการ์ดหรือไพ่ ซึ่งถูกคิดค้นขึ้นโดยหมอดูโหราศาสตร์ในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ทำให้รูปแบบของรูปสัญลักษณ์มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เนื่องจากรูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่มีจำนวนมาก ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างรูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของหมอดูโหราศาสตร์ในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ดังนี้

5.2.1 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นมงคล

ตารางที่ 3 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายเป็นมงคล

รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาไทย
ACE OF DIAMONDS	รูปเพชร
A CIRCLE	รูปวงกลม
ACE OF HEARTS	รูปหัวใจ
BANANA	กล้วย
A PEACOCK	นกยูง
TREES	ต้นไม้
CLOVER	ใบโคลเวอร์
PLUMS	ลูกพลัม
A BRIDGE	สะพาน
DAFFODILS	ดอกแดฟโฟดิล
THE SUN	พระอาทิตย์
THE SIGN OF MARS	ดาวอังคาร
KEY	กุญแจ
A FLAMING TORCH	ไฟฉาย
LADDER	บันได
RING	แหวน
PAGODA	เจดีย์
A PLAM TREE	ต้นปาล์ม
QUILL PEN	ปากกาขนนก

ตารางที่ 3 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายเป็นมงคล (ต่อ)

รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาไทย
ROCKING CHAIR	เก้าอี้โยก
A MUSHROOM	เห็ด
SAILOR	กะลาสี
A CRESCENT MOON	ดวงจันทร์
A PINEAPPLE	สับปะรด

ที่มา: จากหนังสือ *Telling Fortunes BY Tea Leaves* CICKLY KENT

5.2.2 รูปสัญลักษณ์และความหมายแบบสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นมงคล

ตารางที่ 4 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายไม่เป็นมงคล

รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาไทย
AN URN	โกศ
BONNET	หมวกของผู้หญิง
CHINESE LANTERN	โคมไฟจีน
A PAIR OF STILTS	ไม้ค้ำ
A WREATH OF ASTERS	พวงหรีด
LIZARD	จิ้งจก
A PEAKED CAP	หมวกที่มียอดแหลม
MAN CARRYING A BURDEN	คนแบกของ
A PAIR OF SCISSORS	กรรไกร
NAIL	เล็บมือ
A PAIR OF PINCERS	คีมปากนกแก้ว
OWL	นกฮูก
A PAIL	ถังน้ำ
PESTLE AND MORTAR	สากกับครก
A WALKING STICK.	ไม้เท้า
SHARK	ปลาฉลาม
A PISTOL	ปืนพก
A FLYING SEAGULL	นกนางนวลบิน

ตารางที่ 4 รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่ที่มีความหมายไม่เป็นมงคล (ต่อ)

รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดรูปสัญลักษณ์ภาษาไทย
QUILL PEN	ปากกาขนนก
TABLE	โต๊ะ
A CAT	แมว
A RING WITH DOTS AROUND	แหวนที่มีจุดล้อมรอบ
HOSPITAL	โรงพยาบาล
A BED	เตียง

ที่มา: จากหนังสือ *Telling Fortunes BY Tea Leaves* CICKLY KENT

5.3 วิเคราะห์รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราตามหลักสัญลักษณ์วิทยา

รูปสัญลักษณ์จะมีลักษณะเชิงวัตถุ(materiality) เช่น เสียง วัตถุต่างๆ รูปภาพ ส่วนความหมายสัญลักษณ์เป็นตัวแทนทางความคิดของสิ่งของต่างๆ (a mental representation of the ‘thing’) ซึ่งทั้งรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์จะรวมตัวกันเรียกว่า “สัญลักษณ์” และ มายาคติ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงลดทอนบิดเบือนฐานะของสัญลักษณ์ของสรรพสิ่งในสังคมให้กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ กล่าวคือเป็นการนำสัญลักษณ์ในระดับภาษามาเป็นรูปสัญลักษณ์ในระดับมายาคติ ดังนั้นไม่ว่าสัญลักษณ์ใดก็ตามในระบบรหัสภาษาก็จะกลายมาเป็นเพียงแครูปสัญลักษณ์ในระบบรหัสวัฒนธรรม หรือ ระดับมายาคติ ซึ่งในมุมมองของบาร์ตส์ “มายาคติ” เป็นข้อความ หรือ ระบบของการสื่อสาร ทุกอย่างสามารถเป็นมายาคติได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น งานเขียนภาพถ่าย โฆษณา กีฬา โขว์ เป็นต้น

เนื่องจากรูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงจำแนกรูปสัญลักษณ์เพื่อวิเคราะห์รูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมของศาสตร์พยากรณ์โหราในระบบมายาคติซึ่งมีทั้งหมด 3 รูปด้วยกัน ได้แก่ รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลข และรูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ

5.3.1 รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตของศาสตร์พยากรณ์โหรา ได้แก่ รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม และ รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปวงกลม

- รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสามเหลี่ยม เมื่อวิเคราะห์โดยใช้ระบบมายาคติจะหมายถึง รูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ของความยิ่งใหญ่หรือเหนือกว่า ซึ่งอาจเปรียบได้ว่าจุดสูงสุดของรูปสามเหลี่ยม หมายถึง “จุดสุดยอดของความสำเร็จ” เปรียบเสมือนกับการผลักดันตัวเองให้กล้าเอาชนะความท้าทายและการทำให้ดีที่สุด นอกจากนี้รูปสามเหลี่ยมยังเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงน้ำ ไฟ อากาศ การสร้างสรรค์ สายสัมพันธ์ เป็นต้น

- รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม เมื่อวิเคราะห์โดยใช้ระบบมายาคติจะหมายถึง การมีเสถียรภาพซึ่งจุดสี่จุดที่บรรจบกันให้ความรู้สึกที่มั่นคง (คิดเกี่ยวกับสี่จุดของเข็มทิศ) นำเชื่อถือและปลอดภัย

- รูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปวงกลม เมื่อวิเคราะห์โดยใช้ระบบมายาคติจะหมายถึง ความสัมพันธ์ที่ไม่มีจุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุด มันเชื่อมต่อความคิดเข้าด้วยกัน ทำให้รู้สึกถึงความสมบูรณ์แบบและครบวงจร เช่น สัญลักษณ์หยินหยาง วงดนตรีที่จัดงานแต่งงาน และนาฬิกา เป็นต้น นอกจากนี้วงกลมยังแสดงถึงความสุข ความศรัทธา และความเห็นใจด้วย

5.3.2 รูปสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลข

ในแต่ละประเทศนั้นจะมีความเชื่อเกี่ยวกับตัวเลขแตกต่างกันไป เช่น ประเทศจีน จีน มีกลุ่มเลขที่เป็นมงคล ดังนี้ เลข 0 อ่านว่า หลิง (ling) คนจีนถือว่า 0 เป็นเลขคู่ แปลว่า อะไรที่เป็นคู่ๆ ถือว่าดี นอกจากนั้นยังมีความหมาย เกี่ยวกับเรื่องเงินด้วยเลข 2 อ่านว่า เอ้อ (er) มาจากความเชื่อเรื่อง คู่ครอง หรือ 2 สิ่ง ที่มาด้วยกัน ถือเป็นโชคดีเลข 3 อ่านว่า ซาน (san) เป็นคำที่มีเสียงคล้ายคำว่า เซิง (sheng) แปลว่า เกิด ซึ่งถือเป็นเรื่องมงคล และมีกลุ่มตัวเลขที่ไม่เป็นมงคล ดังนี้ กลุ่มเลขไม่เป็นมงคลเลข 4 อ่านว่า ซื่อ (si) ฟ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่า ตาย ดังนั้นในงานมงคลจึงหลีกเลี่ยง เลข 4 ทุกประเภท เพราะถือว่าเป็นอัปมงคล เลข 5 อ่านว่า อู่ (wu) ฟ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่า ไม่มีอะไรเหลือ เป็นต้น

5.3.3 รูปสัญลักษณ์เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ

ในศาสตร์พยากรณ์ใบชารูปสัญลักษณ์เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวใหญ่จะหมายถึงชื่อสถานที่และตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวเล็กจะหมายถึงชื่อย่อของคนที่ยูจิก

5.4 สรุปท้ายบท

จากเนื้อหาในบทที่ 5 ที่นำเสนอเกี่ยวกับรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จะเห็นได้ว่า รูปสัญลักษณ์ของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์แบบดั้งเดิมและแบบสร้างขึ้นใหม่นั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งรูปสัญลักษณ์แบบดั้งเดิมจะถูกสร้างขึ้นโดยใช้รูปทรงเรขาคณิต ลวดลายของธรรมชาติ สัตว์ เป็นต้น แต่รูปสัญลักษณ์แบบสร้างขึ้นใหม่นั้น มีการนำรูปสัญลักษณ์ที่มีรูปแบบเฉพาะและความหลากหลายมากยิ่งขึ้นมาเป็นรูปสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการทำนายด้วย เช่น รูปสัญลักษณ์ที่แสดงสถานที่ สิ่งของต่างๆ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบสัญลักษณ์แบบใหม่นั้นเป็นรูปสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายอย่างแท้จริง คือ การศึกษา รูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์ที่มีต้นแบบจากประเทศจีนทั้งหมด รวมถึงศึกษาหลักสัญลักษณ์วิทยาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ให้มีความถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1.ศึกษาการเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย และ 2.ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารออนไลน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงและวิเคราะห์ตามแนวคิดที่ได้ใช้ในการศึกษา โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “รอยชาพยากรณ์” จากผลการศึกษาของบทที่ 4 – 5 สามารถสรุปได้ดังนี้

การเคลื่อนย้ายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์จากประเทศจีนสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย มีข้อค้นพบว่า ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียโดยผ่านการอพยพย้ายถิ่นฐานของคนจีน แม้ว่าชาวจีนจะมีความยึดมั่นในประเพณีจีนมาก แต่เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย คนจีนได้นำวัฒนธรรมความเชื่อ ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรมมาเผยแพร่ในสังคมประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียด้วย ซึ่งทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนได้รับการสืบทอดต่อในสังคมทั้งในสังคมประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลียต่างช่วยกันเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีน อีกทั้งประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียได้มีการพัฒนาศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนให้ก้าวต่อการศึกษามากยิ่งขึ้น ด้วยซึ่งทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศจีนยังคงเป็นที่รู้จักและควรค่าแก่การศึกษาสำหรับผู้ที่ยังชอบวิชาการพยากรณ์ในปัจจุบัน

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยและการวิเคราะห์เรื่อง “รอยชาพยากรณ์” สามารถเห็นประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปราย ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาเทคโนโลยีของสื่อได้เข้ามามีอิทธิพลในสังคมประเทศต่างๆ ส่งผลต่อการเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ในระยะเวลาต่อมา กล่าวคือ ผลกระทบทางวัฒนธรรม

จากกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่หลายแขนงเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้ความเข้มข้นของการติดต่อสื่อสารมีมากยิ่งขึ้น และในท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายนี้ทำให้การแลกเปลี่ยนความรู้และการเผยแพร่วัฒนธรรมของชาวจีนแตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ในอดีตศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทยจะมีการสืบทอดหลายชั่วอายุคน แต่ในปัจจุบันนี้ ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ของประเทศไทยสามารถสืบทอดผ่านสื่อต่างๆ ได้ด้วย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ หรือ สื่อออนไลน์ เป็นต้น ทำให้ผู้คนทั่วโลกได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนและสามารถศึกษาศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ด้วยตนเองได้โดยใช้สื่อออนไลน์ที่เรียกว่า Social Media เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์

นอกจากนี้ความทันสมัยนิยมยังส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงของรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่มีต้นกำเนิดจากประเทศจีนด้วย เนื่องจากรูปสัญลักษณ์และความหมายที่มีต้นกำเนิดจากประเทศจีนนั้นมีจำนวนมากและยากต่อการจดจำ ด้วยเหตุนี้เองทำให้เกิดการคิดค้นวิธีการรวบรวมรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์และมีการพัฒนารูปสัญลักษณ์ให้มีความทันสมัย ทำให้ปัจจุบันมีรูปสัญลักษณ์ที่มีลวดลายสวยงามแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

สำหรับผู้วิจัยที่อยู่ในฐานะผู้ศึกษาค้นคว้าศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์นั้น ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์เป็นศาสตร์พยากรณ์ที่ควรค่าแก่การศึกษาและสืบทอด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ยังคงอยู่ในปัจจุบันโดยการแทรกซึมเข้ามาผ่านวัฒนธรรมความเชื่อในสังคมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก

6.3 ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในการเผยแพร่ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ผ่านสื่อต่างๆ ด้วย เพื่อให้ศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ที่มีต้นกำเนิดจากประเทศจีนในเรื่องของพิธีกรรมรวมถึงการตีความรูปสัญลักษณ์และความหมายของศาสตร์พยากรณ์โหราศาสตร์ให้ประเทศอื่นๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการศึกษาอย่างถูกต้องและเพื่อให้ชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

บรรณานุกรม

1.หนังสือ

ภาษาไทย

อุษณีย์ ประวัง. (2548). **Tea after time** ชานอกเวลา. กรุงเทพฯ : ฟูลสตீป

กิตติภูมิ วิเศษศักดิ์, รัชฎาพร สะละหมัด, สมสุข จันทรร. (2549). **การเปิดรับวัฒนธรรมข้ามชาติกับภาวะทางจริยธรรมของเยาวชนไทยในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน: รายงานการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นางสาวปาจารีย์ กลิ่นชู. (2550). **การประยุกต์ใช้ทฤษฎีมายาคติของโรลงด์ บาร์ตส์กับวรรณกรรมชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ. ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญา เพ็องฟูสกุล. (2551). **มานุษยวิทยาศาสนา แนวคิดพื้นฐานและข้อถกเถียงทางทฤษฎี. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

นายรุ่งเรือง สิทธิฤกษ์. (2558). **ผู้พลัดถิ่นบนการผสมผสานทางวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต. สาขาวิชาทัศนศิลป์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นางสุธิดา แซ่อึ้ง. (2558). **การสื่อสารความหมายผ่านรอยสักของวัยรุ่นไทย**. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

2.เว็บไซต์

ภาษาไทย

นางโสภา ผึ้งสุข. (2545). **ความเชื่อและโชคลางของจีน**. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562. จาก <https://www.nectec.or.th/schoolnet/library/create-web/10000/language/10000-6572.html>

อาจารย์จำสิบตรี ดร.จอห์นนพดล วศินสุนทร. (2556). **แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification) เอกสารประกอบการบรรยายเสริมความรู้ทางด้านทฤษฎีสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562 จาก <http://johnnopadon.blogspot.com/2015/10/semiology-and-signification.html>

ภัทรพงศ์ พันงาม และ คณะ. (2555). ลักษณะรูปสัญลักษณ์ในเครื่องรางนำโชคด้านการค้าของผู้ประกอบการค้าบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/8425>

พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2562). ชาวจีนในไทยมาจากไหน เปิดประวัติการอพยพยุคแรกเริ่ม ถึงการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562 จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_26173

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เถกิง พัฒโนภาษ (ภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม). (ม.ป.ป.). สัญลักษณ์กับภาพแทนความ. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562 จาก <http://www.arch.chula.ac.th/ejournal/files/article/qyYaZ1mab3Sun103124.pdf>

อรรัญญา ศิริผล. (ม.ป.ป.). การเคลื่อนย้ายของคนจีนกับบทบาทรัฐจีนในศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 27 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.academia.edu/>

ภาษาอังกฤษ

Obubu Interns. (2016). Tasseography- The spiritual side of Chagara. Accessed August 27, 2019. Available from <https://obubutea.com/2378-2/>

Patti Wigington. (2019). Reading Tea Leaves (Tasseomancy) – Divination. Accessed August 27, 2019. Available from <https://www.learnreligions.com/how-to-read-tea-leaves-2561403>

ภาษาจีน

茗隱町 整理. (2017). 茶葉占卜是從 17 世紀就開始流傳的占卜方式 , 在西方稱為 Tasseomancy 或者 Tea-reading. Accessed September 28, 2019. Available from <http://www.mininting.com/tea-and-coffee-blogs-tw/tea-5.html>

吉木. (2018). 茶葉居然能算命 , 快給自己算一卦 ! . Accessed September 28, 2019. Available from <https://pttnews.cc/8600ef3531>

席路德. (2018). 轻松入门土耳其咖啡占卜. Accessed September 28, 2019.
Available from <https://www.gcores.com/articles/94993>

由 貴州貴茶 發表于資訊. (2018). 占卜界黑科技：茶葉占卜，測
測你的運勢如何. Accessed September 28, 2019. Available from
<https://kknews.cc/news/939e6yj.html>

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวธัญวรรณ สิทธิอังกูร
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม พ.ศ. 2541
สถานที่เกิด	ชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	65/18 หมู่บ้านศรีมิตรวิลเลจ ตำบล สัตหีบ อำเภอ สัตหีบ จังหวัด ชลบุรี 20180
ประวัติการศึกษา	
2559 - ปัจจุบัน	ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ คณะ อักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา ภาษาเลือกจีน
2559 - 2556	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีวิทยาสัตหีบ สายศิลป์คำนวณ - ภาษาจีน

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวธัญวรรณ สิทธิอังกูร
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเลือกจีน
ภาคนิพนธ์	รอยชาพยากรณ์
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาทยา อยู่คง
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	65/18 หมู่บ้านศรีมิตรวิลเลจ ตำบล สัตหีบ อำเภอ สัตหีบ จังหวัด ชลบุรี 20180
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้	099 – 614 – 9378

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวธัญวรรณ สิทธิอังกูร)

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....